

„A megadott téma a 381-ben a konstantinápolyi zsinaton véglegesített szövegű Nicea–konstantinápolyi ökumenikus hitvallásnak az egyházzól mint apostoli egyházzól szóló megállapítása volt: »Hiszem az egy, szent, egyetemes és apostoli egyházat.«

► Tizenegy év teológiai párbeszédének eredménye – 4. oldal

„Mostani énekeskönyvünk csak hat genfi zsoltárt tartalmaz, de a hamarosan megjelenő Gyülekezeti liturgikus könyv több értékes zsoltárt szeretne visszahozni a köztudatba.”

► Csurgói „zsoltározás” – 5. oldal

„Akárhová megyünk, azt látjuk, hogy az emberi segítőkészségnek szinte nincs is határa, olyan mértékű összefogással találkozunk. Ilyenkor azt gondolom: ha így rendeződne be a világunk, akkor az nagyon szép világ lenne...”

► A rászorulóknak szolgálatában – 8. oldal

Elmaradt a zsinat ► 3. oldal

Gyülekezeterősítő Poézis ► 5. oldal

„Együtt az ország népével” ► 5. oldal

Ökumenikus panoráma ► 6–7. oldal

A könyvzene sulya ► 9. oldal

Teokésing ► 11. oldal

Ház a béri dombtetőn

► Nógrád megye egyik legszebb fekvésű zsákfaluja, Bér életének és evangélikus gyülekezetének fellendülését remélhetjük a június 2-án felszentelt gyülekezeti ház felépülésétől – hangzott dr. Fabiny Tamásnak, az Északi Egyházkerület püspökének köszöntőjében. Mint Thuránszky Istvántól, a gyülekezet lelkészétől megtudtuk, az Ágó Mátyás által tervezett ház építése négy éve kezdődött.

Király Csaba orgonaestjével vette kezdetét hétfőn este a 18. budapesti Bach-hét. Az immár országos elismertségnek örvendő hangversenysorozat megnyitóján a művészeti vezető, dr. Kamp Salamon országos egyházzenei igazgató köszöntötte a Deák téri templomunkat zsúfolásig megtöltő közönséget. A hagyományoknak megfelelően rövid igehirdetések is elhangzanak a koncertek szünetében – június 4-én az igehirdető D. dr. Harmati Béla nyugalmazott püspök volt.

Az egykor a gyülekezet tulajdonában lévő iskoláért kárpótlásként kapott összegből, mintegy 16 millió forintból elkezdett építkezéshez további 10 millió forintra volt szükség; ezt az országos egyház és az egyházkerület bocsátotta a közösség rendelkezésére. Bár a gyülekezet anyagilag nem járult hozzá az építkezéshez, eddigi kétkezi munkájukkal kifejezték, és jövőbeli áldozatkészségükkel is megerősíthetik – amint Fabiny Tamás mondta igehirdetésében: „Ez a zsákfalú élni akar!”

A püspök Mt 18,20 – „Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben: ott vagyok közöttük” – alapján így folytatja: „Jaj, hogyha csak a kárpótlást látjuk magunk előtt! Ha a mindenkor kettő és három össze tud fogni, akkor emelkedő egyházunk lesz, nem pedig süllyedő közösségeink lesznek! Ne milliók összefogásáról álmodozunk, hanem maradjunk a jézusi tervnél...”

► Folytatás a 3. oldalon

„Szolgáljatok az Úrnak örömmel!”

Országos Fébé-nap Budahegyvidéken

► Kedves idős diakonissza testvér köszöntötte mindazokat, akik június 2-án a budahegyvidéki evangélikus templomba érkeztek. A belépők egy-egy igés lapot is átvehettek tőle „üdvözlésképpen” az első országos Fébé-napon. A krónikás ajándékba kapott szentírási verse így szól: „Szolgáljatok az Úrnak örömmel...” (Zsolt 100,2) Erről a szolgálatról tanúskodott a nap minden programja: az igehirdetés és az előadások éppúgy, mint a könyvbemutatók és a filmvetítés.

► Folytatás a 3. oldalon

Az ötödik országos evangélikus találkozó programja

Paks, 2007. június 22–23.

Június 22., péntek

Sportcsarnok

17.00: Megnyitó; zászlóátadás, köszöntések – Szabó Vilmos Béla esperes

• Nyitóáhitat – dr. Fabiny Tamás püspök (Lk 5,1–11)

• Az Evangélikus Hittudományi Egyetem fúvószenekarának és a paksi gyülekezet énekkarának zenei szolgálata 18.00–19.00: Közegyházi fórum *Evangélikus panoráma* címmel Radosné Lengyel Anna országosfelügyelő-helyettes vezetésével. Résztvevők: Muntag András zsinati gazda, Hafenscher Károly országos irodaigazgató, Szeverényi János országos missziói lelkész, T. Pintér Károly, az *Evangélikus Élet* főszerkesztője, Kendeh K. Péter, az Luther Kiadó igazgatója, Mihályi Zoltánné, az Országos Egyházi Iroda Oktatási Osztályának vezetője és Frenyó Anna, az Országos Egyházi Iroda Ifjúsági Osztályának vezetője

19.00–20.00: Vacsora

Esti programok:

20.00: Szita István festőművész kiállításának, valamint cigány művészek tárlatainak megnyitása a paksi művelődési házban

20.30: A SZÉF Alapítvány színjátszó társulatának *A tékozló fiú* című előadása a művelődési házban

• A paksi Roger Schilling fúvósok műsora a pincesorban

Június 23., szombat

Sportcsarnok

9.00: Reggeli áhitat – Ittész János püspök (2Kor 5,18–21)

9.30: A megbékéltek mint békesszerszók – pódiumbeszélgetés dr. Kránitz Mihállyal, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem teológusprofesszorával, dr. Szűcs Ferenc professzorral, a Károli Gáspár Református Egyetem rektorával és dr. Varga Gyöngyvél, az Evangélikus Hittudományi Egyetem adjunktusával. A beszélgetés moderátora ifj. dr. Fabiny Tibor egyetemi tanár.

Művelődési ház

11.15–12.30: A megbékélés távlatai – szekcióbeszélgetések

• Megbékélés a családban – Bencze András lelkész, Szabó György egyházkerületi felügyelő

• Megbékélés a generációk között – Frenyó Anna, az ifjúsági osztály vezetője, Pintér Károly nyugalmazott lelkész

• Párbeszéd a zsidósággal – Kovács László lelkész, Róna Tamás rabbi

• Megbékélés a keresztény egyházak között – Rozs-Nagy Szilvia lelkész, Nagypál Szabolcs katolikus teológus

• Megbékélés a romákkal – Csepregi Erzsébet lelkész, Ignác János tanár, a Duna-Sió Közi Kistérségi Roma Egyesület elnöke

• Megbékélés határon innen és túl – Gémes István (Németország), Nagy Olivér (Szlovákia), Köncze G. Árpád és Mátyás Attila (Románia), Dolinszky Gábor (Szerbia), Mesmer Ottó (Ausztria), id. Zászkaliczky Pál (Magyarország)

• Megbékélés a társadalomban: Pröhle Gergely országos felügyelő, dr. Csepregi András lelkész, az Oktatási és Kulturális Minisztérium egyházi kapcsolatokért felelős főtanácsadója

12.30–15.00: Ebédszünet és fakultatív hajókirándulás

15.00–16.30: „Utcamisszió” a Duna-parton – Szeverényi János országos missziói lelkész, a pécsi gospelkorus és a Felsővezeték együttes

17.00: A megbékélés ünnepe – úrvacsorai istentisztelet a Duna-parton. Igehirdetés: Gáncs Péter püspök (Jn 21,1–14); közreműködik a pécsi gyülekezet énekkara.

Paksi beharangozás

■ ITTÉSZ JÁNOS

Nem, nem tévesztettem el. Jól tudom, hogy e lapszámunk megjelenésétől még két hét van hátra várva várt paksi országos evangélikus találkozó. Mégis beharangozásnak szánom ezt az utolsó hívatást, hiszen olyan gyorsan elmúlnak a várakozás napjai! Azt gondolom azonban, hogy az alkalom jelentőségét tekintve sem felesleges, hogy – természetesen képtelenem – tizenhárom napon át zúgjanak a harangok, amelyek Paksra hívogatják nemcsak egyházunk tagjait, hanem határokon túli hittestvéreinket is.

Március elejétől kéthetente jelentek meg írárok hetilapunkban, amelyek tájékoztattak bennünket az előkészületekről, a program néhány fontos részéről, valamint a gyakorlati tudnivalókról is. Ez a beharangozó írás immár nyolcadik a sorban, és segíteni szeretne abban, hogy testvéreink minden tekintetben jól felkészülten érkezzenek a találkozóra. Most elsősorban a lelki felkészülésre gondolok.

Javasolom, hogy testvéreink alaposan tanulmányozzák át már előre a programot. Kérem, hogy még otthon olvassák el az áhítatok és a záró istentisztelet igéit. Készüljenek úgy az igei alkalmakra, ahogy – reményésem szerint – otthoni gyülekezeteinkben is készülnek az istentiszteletre.

Jó lenne, ha sokan megfogadták volna a találkozó péntek délutáni közegyházi fórumát vezető Radosné Lengyel Anna déli egyházkerületi felügyelőnek, országosfelügyelő-helyettesnek a kérését, amelyet az április 8-i lapszámomban tett közzé: várja az előzetesen megfogalmazott, hozzá eljuttatandó kérdéseket. Ha eddig még nem éltünk ezzel a lehetőséggel, még mindig nem késünk el vele. (Különösen akkor, ha az elektronikus levelezést választjuk.)

Sokat segítene az is, ha a találkozó fő-

témájával – Békesség néktek! – foglalkoznának a Paksra készülők. Még most sem késő, hogy a hátralévő két hétben gyülekezeti bibliaórán vagy az útra készülő megbeszéléseken előkerüljön ez a kérdés is. A szombat délelőtti ökumenikus pódiumbeszélgetés címe: *A megbékéltek mint békesszerszók*.

Nagyon gazdag választékkal várják a szekcióbeszélgetések a résztvevőket. Érdemes itt is előre tájékozódni, hiszen családunktól kezdve a széles társadalmi és egyházi összefüggéseik sok témában válthatjuk aprópénzre a szombat délelőtti pódiumbeszélgetésen hallottakat.

Az előzetes tervezés még a párhuzamosan futó kulturális programok területén sem felesleges. Így nem kell rögtönözni, ötletszerűen válogatni a lehetőségek között.

Főként pedig azt kérem minden testvérünktől, még azoktól is, akik nem lesznek együtt velünk Paksra az ötödik országos evangélikus találkozón, hogy imádkozzanak együttlétünkért, a találkozó sikeréért. Nincs kétségem afelől, hogy eddig is sokak imádsága kísérte az előkészületeket, de még inkább meg vagyok győződve arról, hogy csak akkor töltheti be majd hivatását ez az alkalom, akkor lesz Istennel és egymással való megbékélésünket munkáló találkozássá, ha az ott lévők és a távol lévők – vagyis egész egyházunk – közös könyörgése sző védőhálót köréje.

Itt is megköszönjük mindazoknak a fáradozását, akik hosszú hónapok óta mindent megtettek azért, hogy minden ékesen és jó rendben történjen. Hisszük, hogy Isten áldása kíséri fáradozásukat, és munkájuk nem hiábavaló az Úrban (1Kor 15,58). A készülődés még előttünk lévő napjaiban, a találkozás örömteli eseményében és életünk minden napján pedig vegyen körül bennünket Isten békessége, mely minden értelmet meghalad, és amely meg fogja őrizni szívünket és gondolatainkat a Krisztus Jézusban (Fil 4,7).

BÉKESSÉG NÉKTEK!

5. Országos Evangélikus Találkozó
Paks, 2007. június 22-23.

Jelenkezni a lelkési hivatalokban lehet

Információ:
<http://talalkozo.lutheran.hu>
talalkozo@lutheran.hu

É L Ő V Í Z

Durva orvos

Kínzó fájdalmak miatt egyik klinikáról a másikra kerültem. Az egyik orvos megkérdezte: „Hány kiló?” „Nyolcvan” – mondtam. „És mennyi folyadékot fogyaszt naponta?” – kérdezte tovább. „Hát, talán egy litert” – feleltem bizonytalanul. „Az nulla!” – kiáltott éles hangon az addig halk szavú orvos. „Két és fél liter folyadékot kell fogyasztania naponta. Nézzel! Itt vannak a vizsgálati eredmények. Mind rossz! Mert a testben minden összefügg egymással! Mit akar? A vesztét?”

Nem sértődtem meg a „durva” beszéden, mert jól emlékeztem, hogy régebben is mondta már nekem nem egy orvos, amikor a laboratóriumi leleteimet nézte, hogy több folyadékot kellene fogyasztanom. De hát hol elfelejtettem, hol nem értem rá, hol meg nem vettem komolyan a szelíd figyelmeztetést.

Mi, lelkészek arra kaptunk elhívást, hogy az embereket a Jézusban való hitre hívjuk, és öhozzá segítségük őket Isten igéjének élő vizével. Az a kísértésünk, hogy ezt álszeretettel, simogató szóval, megnyugtatóssá tegyük (legalább a prédikáció befejező szakaszában). Mert senkit sem akarunk megsérteni, nehogy hátra fordítsanak, elmaradjanak az istentiszteletekről, esetleg más gyülekezethez csatlakozzanak. Többször mondták nekem is istentisztelet után, hogy „milyen szépen tetszett prédikálni”. Olyankor mindig szégyeltem magam. Luther nem félt olykor „durva” lenni, Pál apostol sem, sőt maga Jézus sem mondta azoknak, akik beszédén megbotránkoztak, hogy várjatok, nem úgy gondoltam, hanem engedte, hogy elmenjenek: „Ettől fogva tanítványai közül sokan visszavonultak, és nem jártak vele többé.” (Jn 6,66) Mi pedig szósz helyett cukrozunk (Kol 4,6). Persze, a paprikázás semmivel sem jobb.

Kedves Testvérem! Hány éve tartozol a gyülekezethez? Kettő, tíz, ötven? És naponta (hetente) mennyit fogyasztasz az élő vízből (Jn 4,14), melyet az érted él feláldozó Jézus kínál neked? Egyórányit, tízpercnyit vagy...? És hány óra hosszát szűrőszűrő naponta (most én is „durva” leszek) azt a moslékot, ami a képes újságokból és a tévéből ömlik? Csodálkozol, hogy nincs békesség, az idegeskedés a gyomrodra megy, depressziós vagy, és így tovább? Hát a vesztedet akarod?! Örök vesztedet?

Az az orvos, akiről írásom elején szoltam, nem sokkal később a legnagyobb szakértelemmel megoperált, és én nagy hálával gondolok rá. Nem durva volt ő, hanem a mentő szeretet határozottságával szolt. Imádkozom érte, hogy még sok beteget meggyógyíthasson. A magam számára pedig azt kérem az Úrtól, hogy ne engedje elfelejtenem a napi két és fél litert – és főleg ne Jézus „élő vizét”.

■ MARSCHALKÓ GYULA

SEMPER REFORMANDA

„...minden istentiszteletnek legfontosabb s leglényegesebb része az Isten igéjének hirdetése és tanítása...”

► Luther Márton: A német mise és az istentisztelet rendje (Paulik János fordítása)

www.evelet.hu

Mint ismeretes, az Evangelikus Életben megjelenő írások egy hét késleltetéssel kerülnek az EvÉlet on-line adatbázisába. A nyomtatott szám második oldalának rovatai azonban a megjelenéssel egyidejűleg teljes terjedelmükben elolvashatók, illetőleg letölthetők.

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 1. VASÁRNAP – Jn 4,16b–21

Isten szeretet

A VASÁRNAP IGÉJE

„Isten szeretet...” – János apostol ezzel nem definiálja Istent. Még kevésbé a szeretetet személyesíti Istené. De Istent sem személyteleníti érzéssé vagy érzelmi megnyilvánulássá. Egyenlőségjellet sem tesz Istent és a szeretet közé. Még csak azt sem mondja, hogy ahol szeretet van, ott Istennek is feltétlenül jelen kell lennie. Ennek épp az ellenkezőjét állítja: ahol nincs szeretet, ott Isten sincsen. Ezért senki ne beszéljen Isten jelenlétéről ott, ahol gyűlölet uralkodik!

Isten nem redukálható a szeretetre. Isten nemcsak szeretet, hanem bölcsesség, hatalom, igazság, szentség és még sok minden más is. Egészen pontosan: Isten. Istent semmi mással, csak önmagával lehet definiálni. „Hagyjátok, hogy Isten Isten lehessen!” – mondja Luther, aki azt is tudja, hogy ha Istent a bölcsessége, hatalma, igazságossága, szentsége felől próbáljuk megközelíteni, akkor nem tudunk közösségbe kerülni vele. Akkor azt tapasztaljuk, hogy Isten fölöttünk áll, és ez félelemmel tölt el, s végül kétségbeesésbe taszít bennünket. Ezért tanítja, hogy Istent csak a szeretete felől szabad megközelítenünk. Abba a szeretetbe kell hittel kapaszkodnunk, amellyel ő szeret minket, és amelyet a megfeszített Krisztusban ismerhetünk meg.

Ha a kereszten kinyilatkoztatott szeretet árad a szívünkbe, akkor fogunk mi

is azzal a szeretettel szeretni, amellyel Isten szeret minket, amellyel Krisztus szeretete még ellenségeit, gyalázóit, kínzóit, hóhérait is. Mert Isten szeretete abban különbözik minden más szeretettől, hogy forrása önmagában van. Amíg embertársunk tulajdonságaiban vagy magatartásában keressük az okot, amiért (esetleg) szerethetjük, addig nem Isten szeretetével szeretünk, és nem vagyunk közösségben Istennel. Isten senkit sem azért szeret, mert szeretetre méltónak találja, hanem mert nem tud nem szeretni. Ebben az értelemben (és nem filozófiai, definiatív értelemben) igaz, hogy Isten lényege a szeretet.

Amikor Isten szeretete – Krisztusra nézve, a Szentlélek által – a mi szívünket is olyan forrássá alakítja, amelyből azért árad mindenki felé szeretet, mert más nem is tud feltörni belőle, akkor kerülnünk Istennel közösségbe. Mert bölcsesség, hatalom, igazság, szentség tekintetében Isten mindig fölöttünk áll: gondolatai sosem lesznek a mi gondolataink, hatalmával a mi erőnk sosem kelhet versenyre, de szívének szeretetével mi is szerethetünk!

Ez lehetséges, mert Krisztus nemcsak meghalt értünk, nemcsak föltámadt, hanem Isten jobbára ült, ahonnan pünkösdkor elküldte a Szentleket. Ezért vallhatjuk Pál apostollal, hogy „szívünkbe áradt az Isten szeretete a nekünk adatott Szentlélek által” (Róm 5,5). Ha a Szentlélek előtt

megnyitjuk szívünket, Isten szeretete fog betölteni minket, sőt bennünket is az ő szeretetének forrásává alakít, miként ezt maga Jézus ígérte: „Aki hisz énbenem, ahogy az Írás mondta, annak belsejéből élő víz folyamai ömlenek! Ezt pedig a Lélekről mondta, akit a benne hívők fogják kapni...” (Jn 7,38–39) Ha viszont a gyűlölethez ragaszkodunk, és így ellenállunk Isten szeretetének, akkor a Szentléleknek állunk ellen. Akkor kizárjuk magunkat az Istennel való közösségből. Ez a lelki halál és a kárhozat.

És itt bezárul a kör. Mert kár volna tagadnunk, a gyűlölet jelen van a kereszténység életében. Jelen van az egyház életében. Ezt bizonyítja az egyháztörténelem számos ségyenteljes időszaka, és ezt bizonyítja a jelenben is a felekezetre szabdaltságot, a szakadásokat orvoslását a felekezeti öntudat köntösébe bújtatott gyűlölet teszi lehetetlenné. A megosztó gyűlölet pedig lázadás Isten ellen, az övi egységéért könyörgő Krisztus akaratának a semmibevétele és nyílt szembeeségülés a Szentlélekkel. Ahol pedig gyűlölet van, ott nincs Isten. A gyűlölet által megosztott

egyházban nincs Szentlélek. Olyan közösségben, ahol a más nézetet vallónak kötelezően gyűlölet jár, nincs Isten, nincs Szentlélek.

Nem sorolom, hogy keresztény körökben ez idő tájt kiket „illik” gyűlölettel emlegetni. Inkább csak kérdezem: meg tudjuk-e őrizni az őszinte szeretetet azok iránt, akik valamilyen kérdésben a miénktől eltérő véleményen vannak? Meg tudjuk-e őrizni töretlenül a szeretetet azok felé, akikkel szemben nem tudjuk akaratunkat érvényesíteni? Szeretjük-e ellenségeinket, rosszakaróinkat? Szeretjük-e a bennünket gyűlölköket? Mindegyik kérdéshez hozzátehetném: a családban, a munkahelyen, a gyülekezetben, az egyházban és a közéletben. Kiket zárunk ki eleve a szeretetünkben? És tudatában vagyunk-e annak, hogy azokat, akiket kizárunk a szeretetünkben, gyűlöljük, és nem egyszerűen csak nem tudjuk szeretni őket? Mert a szeretet és a gyűlölet közötti harmadik, semleges ösvény merő illúzió! Akit nem szeretsz, azt bizony gyűlölöd!

Reménytelen a helyzetünk? Ha csak magunkra nézünk, mindenképpen. De Isten valóban Isten! Ő még rajtunk is tud segíteni. Ha őszintén kérjük, akkor Szentlékkelé kisöpri életünkben mindazt, ami szeretetével és szent jelenlétével összeegyeztethetetlen.

■ VÉGHÉLYI ANTAL

Oratio œcumenica

Mennyei Atyánk, hálatelt szívvel állunk meg előtted ezen a vasárnapon is. Add nekünk, hogy most hallott drága igéd gyökeret eresszen a szívünkben, mert csak azt követve és a te kegyelmedben bízva tudjuk jól kihasználni az itt nekünk adott időt.

Szeretet Istene! Te táplálsz és látsz el minket minden jóval, mi mégsem tudunk vigyázni a nekünk adott kincsre, az életre. Pazarlóan és felelőtlenül élünk ezen a földön, pedig mi is csak kölcsönbe kaptuk tőled. Bölcsében, felelősségteljesebben és tudatosabban kellene használnunk ezt a gyönyörű bolygót, hogy akik utánunk jönnek, azok is élni tudjanak rajta.

Szeretet Istene! Földön járó egyházad sokszor botlik meg, gyermekeid pedig, akiket elhívtál, inkább kedvez-

nek földi hatalmasságoknak, mint hogy ragaszkodnának az élet kenyeréhez. Minden Jézust követő embernek tudnia kellene, hogy a helye ezen a földön a kapun kívül, Lázár mellett van. Mi mégsem vesszük észre azokat, akik mellettünk élnek, és szükségét szenvednek. Adj nekünk nyitott szemet, halló fület és segíteni tudó kezet!

Szeretet Istene! Gyülekezeteinkben egymásra bízta bennünket, hogy együtt, testvérként hallgassuk igédet, éljünk a bűnbocsánat ajándékával, és továbbadhassuk azt a szeretetet, amelyet mi is tőled kaptunk. Áldd meg az alkalmas időt, áldd meg a munkás kezeket, áldj meg minden jó szándékú kezdeményezést!

Szeretet Istene! Add meg nekünk, hogy a mi irán-

tal való szeretetünk megmutatkozzon abban, hogy meglátogatjuk az övegyeket és az árvákat, hogy kenyeret adunk az éhezőknek, és vizet a szomjazóknak. Add, hogy ne feledkezzünk meg azokról, akik testi-lelki betegséget hordoznak – akár a belső szobában, akár a sivár kórházi ágyakon. Adj nekünk erőt, hogy vigasztalni tudjunk, de könyörgünk hozzád, hogy te légy az, aki reménységet adsz minden szenvedőnek.

Mennyei Atyánk, benned bízva visszük eléd könyörgéseinket. Tudjuk, hogy te velünk vagy az élet minden szomorú és örömteli pillanatában; és ezért nekünk nem kell mást tennünk, mint teljes szívvel, teljes lélekkel és teljes erővel szeretni téged. Ámen.

SZOLGÁLATBAN...

Nem tudok hallgatni

„Nem azért van ige, hogy beszélhessen az egyház, hanem azért van egyház, hogy hangozzék az evangélium.” Mindekelőtt figyeljünk két klasszikus, jeremiás próféta és Pál apostol szavaira! Így vall a két nagy igehirdető: „Azt gondoltam: nem törődöm vele, nem szólok többé az ő nevében. De perzselő tűzzé vált szívemben, csontjaimba van rekesztve. Erőlködtem, hogy magamban tartsam, de nincs rajta hatalmam.” (Jer 20,9) „Ha az evangéliumot hirdetem, azzal nincsen mit dicsekednem, mivel kényszer nehezít rám. Jaj nekem ugyanis, ha nem hirdetem az evangéliumot!” (1Kor 9,16)

A próféta és az apostol szenvedélyes vallomásaiban feltárul az igehirdetői szolgálat titkának – misztériumának – egyik nagyon fontos vonása: senki nem lesz magától igehirdető, ha valóban az. Ez nem emberi elhatározáson múlik. Igehirdetővé csak Isten teheti az embert.

Bizony csoda az igehirdetés, amikor emberi szavak szürke számárháta az örök ige és az élő Úr hordozójává lesz; de legalább ekkora csoda az is, hogy méltatlan és ön-

magukban alkalmatlan emberekre bízta magát, amikor elhívja és szolgálatába fogadja őket. Ezért lelkészi, igehirdetői hivatásunkkal kapcsolatban soha nem lenne szabad a szokásos szóhasználatnál pályaválasztásról beszélni. Tudjuk, hogy Jézus Krisztus Urunk tanítványainak mondott szava ránk is érvényes: „Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki és rendeltetek titeket arra, hogy elmenjete, és gyümölcsöt teremjete...” (Jn 15,16)

Csak Isten elhívása teheti igehirdetővé az embert. De ha ő kiválaszt, megszólít, megragad valakit, akkor az – ha akarja is – már nem tud hallgatni. Dörgő szavú próféták, aranyszájú tanúságtévők, tízezreket mozgósító evangélisták és egyszerű, csendes szavú – talán csak egytalentumos – mai szolgák ebben egyek: nem azért szólnak, mert tudnak beszélni, hanem azért szólnak, mert nem tudnak hallgatni.

Nem hallgathatunk, mert megbízatást teljesítünk; nem a magunk urai, hanem szolgák vagyunk. Nem a saját bölcsességünket hirdetjük, hanem azt, amit ránk bí-

IGE+HIRDETŐ

zott a Mester. Ezért annak, aki az ő nevében megszólal, mindig kettős felelőssége van: csak azt mondhatja, ami az ige üzenete, és nem hallgathat el belőle semmit.

Mindkettő kísértés lehet az igehirdető számára. Egyrészt az, hogy saját gondolatai, véleménye, filozófiája hirdetőjévé lesz, esetleg csak aktuális film- vagy olvasmányélményeit osztja meg az igehallgatókkal. Másrészt pedig esetleg elhallgat valamit a rábízott üzenetből, mert nehéznek, kényelmetlennek tartja, vagy mert az emberektől való félelem bátortalaná teszi. Akik valóban azért szólnak, mert nem tudnak hallgatni, azok magukra nézve is komolyan veszik Pál apostol figyelmeztetését, amellyel kedves tanítványát, az ifjú Timóteust kéri fel a szolgálatra: „...hirdesd az igét, állj

elő vele, akár alkalmas, akár alkalmatlan az idő...” (2Tim 4,2a)

Nem hallgathatunk azért sem, mert felelősek vagyunk a ránk bízottakért. Hisszük, hogy az evangélium valóban lélek és élet (Jn 6,63), és erre van szükségük ma is az embereknek. Az igehirdetés stílusa, bizonyos emberi vonások változhatnak – változnak is! – még egy-egy lelkész szolgálata folyamán is, de nem változhat a tartalom. Az mindig ugyanaz.

Közel harminchétféle, lelkészszentelése óta kísér, vezet, kötelez és fegyelmez a jól ismert ige: „...Isten igéje élő és ható, élebb minden kétélű kardnál, (...) megüteli a szív gondolatait és szándékait. Nincsen olyan tehermentény, amely rejte volna előtte... (..) Ne ki kell majd számot adnunk.” (Zsid 4,12.13)

Hiszem, hogy Isten igéje évezredeken át, a földön küzdő egyház minden nemzedéke számára érvényes üzenet. Ezért kell könyörögnünk a Szentlélek megvilágosító áldásáért, hogy az ígét mai időkben is jól értsük. És ha szólnunk kell, ne hallgassunk!

■ ITTÉZS JÁNOS

18. BUDAPESTI BACH-HÉT A DEÁK TÉRI EVANGÉLIKUS TEMPLOMBAN

2007. JÚNIUS 4–10. • AZ ELŐADÁSOK KEZDETE 19 ÓRA • A BELÉPÉS DÍJTALAN

Ház a béri dombtetőn

◀ Folytatás az 1. oldalról

Thuránszky István az egyházkerületben egyre terjedő módon, interjú formájában kérdezte Fabiny Tamást a közgyűlésen: „Mi az egyházvezetés jövőképe a béri gyülekezethez hasonló fogó közösségekkel kapcsolatban?” „Az egyház nem akar lemondani egyik gyülekezetről sem! Ameddig csak lehet, maradjon helyben a lelkész, utolsó szuflájáig. Ebben szeretnénk mindenkit segíteni. De ehhez első sorban arra van szükség, hogy ne a gyülekezet adja a fizetéskiegészítést az országos egyházi juttatáshoz, hanem fordítva!” – hallhatták a választ a bériek.

Az istentisztelet liturgiájában Szabó András esperes, *Megyaszi László* esperes-helyettes és a gyülekezet lelkésze szolgált.

Az újonnan felszentelt gyülekezeti ház először *Pantali Sándor* festőművész képeinek adott otthont. Az alkotó a tárlat – aznapi – megnyitóján elmondta: amikor először ült le az egyik béri domboldalra, hogy lefesse az evangélikus templomot, meglepetten fogadta a lelkész barátságos ebédmeghívását. Ez a vendégszeretet és nyitottság lelkesítette, hogy a hagyományos tájfestészet eszközeit használva különböző perspektívából több képet is fessen a templomról.

Az egyházkerület lelkészi vezetőjét ezúttal elkísérte felesége, *Katalin* és három gyermeke: *Blanka*, *Marci* és *Lujza*, akik így megtudhatták, hogyan telik a sokszor távol lévő édesapa egy-egy hétvégi gyülekezeti látogatása.

■ HORVÁTH-HEGYI OLIVÉR

Országos Fébé-nap

◀ Folytatás az 1. oldalról

Az első országos Fébé-napot kettős céllal szervezték meg: mindenekelőtt lehetőséget kívántak nyújtani az egyesület több mint kétszáz, az ország minden részén élő támogató – azaz a szervezetért imádkozó és azt lehetőségei szerint anyagilag is segítő – tagjainak arra, hogy személyesen is találkozzanak egymással. Másrészt egyházkunknak a budapesti anyaházban élő tizenkét diakonisszája, valamint munkatársaik az érdeklődőknek kívántak bepillantást engedni a Fébé ma is szerteágazó munkájába, megismertetve őket az úgynevezett „diakonissza lelkülettel”, amelyet e sorok írójának kérésére a főnök asszony, *Taschner Erzsébet* így határozott meg: „Alázattal mindenkor az Úr akaratát és a másik embert helyezni önmagunk elé.”

Erről az odafordulásról szólt a nyitó istentiszteleten ígét hirdető *Ittész János* is. A Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke 11n 5,4-5 alapján tartott szószéki beszédében hangsúlyozta, hogy csak az élő Jézus Krisztusba vetett hit tarthatja meg az életünket. Ilyen hit volt a sajátja az egyesület névadójának, a bibliai Fébének is. Róla id. dr. *Fabiny Tibor* tartott előadást. Hittudományi egyetemünk nyugalmozott egyháztörténet-szervezőszóra Pál apostol *Rómaiakhoz írt levelének* 16,1-2 verséből kiindulva tekintette át, hogyan él tovább az első diakonissza szolgálata hazánkban és a világban.

Az Evangélikus Diakonissza Egyesület 1924-től egészen az 1951. évi feloszlásáig kiemelten foglalkozott betegek ápolásával. Nem véletlen tehát, hogy a diakonisszák – úgy szólva azóta, hogy 1990-ben hivatalosan is „újraszerveződtek” – szorgalmazzák evangélikus egészségügyi intézmény(ek) létesítését. Országos napjukon most dr. *Cserháti Péter* kérték meg arra, hogy számoljon be a tervezett evangélikus kórház ügyének állásáról. Az Országos Baleseti Intézet traumatológusa az előadásának címében feltett kérdésre – *Lesz-e evangélikus kórház?* – egy másik kérdéssel „felelt”: „*Lesz-e magyar egészségügy?*” A kritikus hazai helyzet taglalása után elmondta, hogy – öt év elteltével, illetve hat egészségügyi miniszterrel való egyeztetés után – az evangélikus kórház ügyében immár közvetlenül a miniszterelnökhöz fordultak, az ő választát várják.

Az ebédszünet után *Taschner Erzsébet* nek az egyesülethez kötődő szemé-

lyes emlékezését hallgathatta meg a gyülekezet, majd a finn Siilinjärvi-ből – a Fébé leendő testvérgyülekezetéből – érkeztek képviselője és a Németországból jött *Gertrud Heublein* diakonissza testvér köszöntötte az egybegyűlteket. A program folytatásaként a jelenlévők megtekintették a Zákus Média Centrum munkatársainak erre az alkalomra készített, *Fébé* című filmjét. Ez, valamint *Herzog Csaba* Fébé-lelkésznek és *Endreffy Attila* ügyvezetőnek a szóbeli kiegészítése a Bagolyirtáson, illetve a piliscsabai Siló Társas Lakóotthon és Önálló Élet Központban végzett munkáról adott átfogó tájékoztatást.

FOTO: BOTTÁ DÉNES

A Fébé-napon mutatták be az egyesület által kiadott két új könyvet: néhai *Türmezei Erzsébet* főnök asszony összegyűjtött műveinek első kötetét – ez verseinek egy részét tartalmazza –, továbbá *Zoltán László Zulauf Henrik élete és munkássága* című munkáját. (A kiadványok megvásárolhatók a Deák téri Huszár Gál könyvesboltban, valamint egyházkunk Üllői úti könyvesboltjában.)

A nap zárásaként dr. *Deák Hedvig* Domonkos-rendi nővér tartott referátumot *A szerzetesi életforma létjogosultsága a Krisztus utáni 21. században* címmel. Az első országos Fébé-nap *Veperdi Zoltán* Fébé-lelkész Zsolt 63,4 alapján tartott áhítatával zárult.

Szolgáljatok az Úrnak örömmel! – szólított meg a nap elején az igei üzenet. A krónikás egyházkunk diakonisszái életének és munkásságának megismerése révén láthatott erre követendő példát. Ők – habár szerte az országban csupán harmincan élnek – munkatársaik segítségével egy olyan egyesületet működtetnek, amely aktívabb, mint valaha.

■ GAZDAG ZSUZSANNA

Elhalasztott ülészak

► Ez is úgy kezdődött, mint a többi ülészak: a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium dísztermét berendezték, a zsinati iroda beköltözött, a hangtechnikus felszerelte a mikrofonokat, a zsinati tagok lassan gyülekezni kezdtek. Ámde...

A zsinat hatvan tagjából negyven jelenléte szükséges ahhoz, hogy egyházkunk törvényhozó testülete határozatképes legyen. Ennél kevesebb jelenlét esetén – az ügyrend szerint – tanácskozhatsz ugyan a grémium, de döntést nem hozhat. A határozatképesség intézményét azért találták ki, hogy ne legyen lehetőség arra, hogy esetleg egy jól szervezett kisebbség vegye át a döntéshozatalt.

A testület minden egyes tagját két-két póttag helyettesítheti – ez biztosítja azt, hogy ha egy-egy zsinati tag más, halaszthatatlan elfoglaltsága miatt nem tud eljönni az ülészakra, ne kerüljön veszélybe a határozatképesség. A zsinati ülészakok időpontját legkésőbb az előző ülészak végéig kell meghatározni. A kijelölt időpont előtt egy hónappal levélben kap emlékeztetőt minden érintett a dátumról: ekkor van még lehetőség arra, hogy a tagok jelezzék esetleges távolmaradásukat, és a zsinati iroda intézkedhessen helyettesítéssükről.

Június elsején a kezdőáhítat végére is csak harmincöt szavazati jogú tag gyűlt össze a IX. zsinat 3. ülészakjának hagyományos helyszínén. A jegyzőkönyv javítása, a beszámoló meghallgatása után a

napirendet kellett volna elfogadni, ám a testület ekkor sem volt határozatképes. A létszámjelentésből az derült ki, hogy huszonkét hiányzóból hét nem mentette ki magát, s néhányan a többiek közül is csak az utolsó pillanatban jelezték távolmaradásukat, úgyhogy póttag behívására már nem volt lehetőség. Pedig a határozatképességhez csak további két tagra lett volna szükség...

Az eredetileg kétnaposra, péntekre és szombatra tervezett ülészak napirendi javaslatában sok fontos téma szerepelt: a nyugdíjtörvény, egyházkunk 2006. évi zárszámadása, az országos gyűjtemények megalapítása... Ezek megtárgyalása így öszre maradt. Az ülészak pótlásának időpontja: szeptember 14-15.

■ MUNTAG ANDRÁS

Egy nap annyi, mint tizenkilenc esztendő

Egy lengyel férfi, bizonyos *Jan Grzebski* tizenkilenc évet töltött kórházban. A most hatvanöt éves egykori vasutas baleset következtében került ebbe az állapotba. Orvosai legfeljebb két-három évet jósoltak neki, ám rácsafolva a szakértői várakozásokra a férfi csaknem két évtized után magához tért. A lengyel tömegtájékoztató kiemelte azt is, hogy Grzebski életét első sorban felesége gondoskodása mentette meg. Ő ugyanis egy csapat tapasztalt ápolóval felérő szakértelemmel gondozta férjét. Példának okáért óránként változtatta a beteg testhelyzetét, hogy a felkéréseket megelőzze.

A bulvárosnak tűnő híradás szerint a férfi így álmélkodott gyógyulását követően: „Amikor kómába estem, a boltokban csak teát és ecetet lehetett kapni, a húst jegyre adták. A benzinkutaknál hatalmas sorok kígyóztak. Most pedig azt látom, hogy az emberek mobiltelefonnal járnak-kelnek az utcán, a boltokban pedig annyi az áru, hogy beleszédülök.”

Játszunk el a gondolattal: mi lenne, ha mindez nem egy lengyel vasutassal, hanem mondjuk egy magyar lelkésszel történt volna meg!

Természetesen ő is elmondhatná magáról, hogy a kommunizmus és tervezdálkodás idején esett kómába (ami, így utólag szemlélve, talán nem is meglepő), és a demokrácia, valamint a piacgazdaság idején tért magához. Reménység szerint egy magyar lelkész esetében is

dicsérhetnének a feleség áldozatkész magatartását, hiszen a papnék tudvalevően nagyon gondosak.

A mi emberünk is tágra nyílt szemmel nézne körül abban az új világban, amelybe visszatérne a kómából. Ő se tudná mire vélni az üzletekben tapasztalható árubeségét. Ugyanakkor szívéhez kapna, ha megtudná: egyetlen budapesti villamosjegyért nem 1 Ft-ot, hanem mintegy kétszázötvenszer annyit kell fizetnie. Saját családja háztartásában sem ismerné ki magát, hiszen a mikrohullámú sütőt esetleg televízióknak nézné, és be sem tudná kapcsolni a számítógépet. Az olyan kifejezéseket pedig, mint MP3, négy megapixel vagy háromgigás meghajtó, valamiféle rejtjelezett üzenetnek vélné. Legfeljebb arra gondolna, hogy hajdani kedves rajzfilmsorozatából, a *Mézga családból* üzent „Köbükinek” a messze jövőből MZ/X...

Meglehet, hogy az ország közelével kapcsolatban azért nem lepődne meg annyira. Talán természetesnek is venné, hogy a megszokott káderpolitika jegyében az egykori KISZ-vezetők kerültek kormányzati pozícióba. Aztán persze ismét a szívéhez kapna, amikor ellenzékéről hallana, hiszen tizenkilenc évvel ezelőtt ez nyilvánosan vállalhatatlan volt. Az ellenzék egyik-másik megnyilvánulását hallva azért megnyugodna: szemmel láthatóan ők sem viszik a bőruket a vásárra.

Utazásra készülve rémülten keresgélne hajdani piros és kék útlevelét: előbbi,

ÉGTÁJOLÓ

amelyikre könnyebben szert lehetett tenni, csakis az úgynevezett baráti országokba volt érvényes... Ám csak meredten nézné a mai térképeket, és nem találna rá egyes országokra; sehol egy Szovjetunió, Csehszlovákia, NDK, Jugoszlávia felirat... Ha pedig Hegyeshalom felé közeledne, akkor egyfolytában a torkában dobogna a szíve, hogy nem talál-e rá zord vámosok a parizeres zsemle mellett gondosan elrejtett ötvénymárkásra. Ja, hogy közben már a márka is eltűnt, és helyette euróval fizetnek arrafelé?

Ha tévét szeretne nézni emberünk, először is elámulna, hányféle csatornát is lehet fogni. Aztán úgy vélné, hogy az operatőrök szándékosan rángatják a kamerát, olyan zaklatott képet adnak. Nem értené, hogy a műsorvezetők miért nem magyarul beszélnek, hanem amerikaiul, továbbá nem hinne a szemének, hogy valami *A rettenés foka* című műsorban azért fizetnek embereknek, hogy ők jóízűen nyeldekkeljék az eleven csótányokat.

Kómából visszatért képzeletbeli emberünk szeretne végre a hivatásának él-

ni. Mielőtt gyülekezeti körlevelét begépelné és számos indigó segítségével sokszorosítaná, be szeretné mutatni az Állami Egyháziügyi Hivatal illetékesének. Ám hiába kopogtatna a Lendvai utcai épület bejáratán... Zavarba jönne az ő nevüket legfeljebb halk baráti beszélgetések során merete szájára venni. Azt sem értené, hogy miként beszélnek oly sokat a fasori gimnáziumról és más egyházi iskolákról, hiszen ez hajdanán tabunak számított.

A diakóniai teológiával kapcsolatos bensőséges vallomásokot viszont hiába keresné az egyház hetilapjában és egyéb kiadványaiban. Ha már a sajtóosztályon járna, megvenne néhány Bibliát, hogy hátizsákjába süllyesztve átcsempéssze őket a magyar-román határon erdélyi magyar hittestvéreinek, aggódván értük – különös tekintettel a falurombolás tervére. Persze félne a lebukástól, de attól is, hogy bizonyos szürke öltönyös urak ismét tiszteletüket teszik nála, virágnyelven felajánlva a velük való együttműködést. Hol mézes-mázos, hol fenyegető szavuk emléke újra és újra görcsbe rántaná a zagonmát.

Visszagondolna arra is, hogy egy, az istentiszteleteken mindig magnóval megjelenő atyafi milyen vegyes érzéseket keltett benne. Egyrészt hitt neki, hogy a rögzített igehirdetéseket betegeknek kívánja elvinni, másrészt aggó-

dott is amiatt, hogy a felvétel egészen más célokat szolgálhat. A gyanakvás ilyen kellemetlen megnyilvánulásai ellenére jó érzéssel gondolna tizenkilenc évvel ezelőtti lelkigondozói munkájára, örömmel keresve a lelkész testvérekkel való együttműködés további formáit.

Emberünk teljességgel értetlenül állna némely mai egyházi jelenség előtt. Egyszerűen nem értené, hogy korábban jó légkörben együttműködő kollégák miért cinközgetik és sértegetik egymást. Bizonyos késhegyre menő vitákhoz egyszerűen hozzá sem tudna szólni.

Mielőtt gondolatai és érzései teljességgel összekuszálódnának, elővonná régi, tizenkilenc éve érintetlen Bibliáját, és fellapozná Péter apostol második levelének e szakaszát: „...az Úr előtt egy nap annyi, mint ezer esztendő, és ezer esztendő annyi, mint egy nap.” (2Pt 3,8) Ettől aztán végre megnyugodna, és több derűvel szemlélné ezt a furcsa, összekuszált világot.

Fabiny Tamás püspök Északi Egyházkerület

Egyházi vezetők konzultációja

A három magyarországi keresztény történelmi egyház püspökei rendszeresen találkoznak testvéri megbeszélés, aktuális egyeztetés végett. Május 29-én a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) székházában tartottak megbeszélést az egyházak vezetői, dr. Erdő Péter bíboros, az MKPK elnöke, dr. Bölcsei Gusztáv püspök, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkesi elnöke és Ittész János, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke vezetésével.

A püspökök áttekintették az egyházak és a kormányzat viszonyát érintő időszéri kérdéseket, különös tekintettel az egyházfinanszírozásra, a közoktatási kiegészítő normatívára és a személyi juttaladékok egy százalékának egyházak javára való felajánlásával kapcsolatos új

kormányzati kezdeményezésekre. Szó volt a tervezett ingatlanadó bevezetéséről is és annak az egyházak számára elfogadhatatlan kihatásairól a hitéleti és közszolgálati célokra használt ingatlanok esetében.

A magyarországi történelmi keresztény egyházak már tavaly ősszel döntöttek arról, hogy 2008-at a Biblia évének nyilvánítják. Most áttekintették az év programtervezetét. A kezdeményezés célja a Szentírásnak magának és kulturális értékeinek a népszerűsítése, hazánk bibliai műveltségének emelése.

A püspökök fontolóra veszik közös megszólalásukat az egész nemzetet érintő környezetvédelmi kérdésekben. Tárgyaltak továbbá a tábortól lelkesi szolgálatok időszéri kérdéseiről.

► Forrás: MKPK Sajtóiroda

Magyar–szlovák hídalapozás

Lelekési munkaközösségi ülésen találkoztak egymással május 9-én a Magyarországi és a Szlovákiai Evangélikus Egyház, közelebről a Pesti, illetve a Honti Egyházmegye lelkészei. A budapesti szlovák ajkú gyülekezet közösségi helyiségében tartott összejövetelen a határokon átívelő, egymást segítő kapcsolatok, a lelkesi, majd később reménység szerint gyülekezeti szintű találkozók lehetőségeiről esett szó. Az ülésen részt vett – egyházunk külügyekért felelős püspökeként – dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület lelkesi vezetője is.

E lelkész találkozókról később remélhetőleg elmondható lesz, hogy nagy szerepet játszott a magyar–szlovák kapcsolatok megélénkítésében, egy új korszak egyik első, jól kihasználható lehetősége volt. A szlovák és a magyar lelkészek jövő esztendőre vonatkozó tervei között szerepel egy nyári, Balatonszárszón rendezendő, valamint egy téli, a szlovákiai hegyekben tartandó tanácskozás. Ősszel pedig – a hontiak meghívásának eleget téve – a Pesti Egyházmegye lelkészei Szlovákiába látogatnak közös munkaközösségi ülésre.

■ SZÁ

A Pozsonyi Casinóban május 29-én Zászkaliczky Pál nyugalmazott lelkész tartott előadást *Pünkösdi – a mostoha ünnep?* címen. *Túrmezei Erzsébet, Reményik Sándor, V. Berecz Irén* egy-egy versét, illetve *Scholz László* pünkösdi énekét Zászkaliczky Pálné olvasta fel.

Pünkösdi beszélgetés – másodszer

Immár másodszer kaptak meghívást az egyházi műsorokat készítő, felekezeti lapokat szerkesztő és kiadó újságírók a Magyar Katolikus Újságírók Szövetségétől. A pünkösdhöz közeli alkalom témája az *Egyházi szolgálat és misszió a világi médiában* volt; bevezető gondolatokat *Sebastian* atya, verbita szerzetes, a Pápai Missziós Művek magyarországi igazgatója mondott. A május utolsó keddjén tartott ökumenikus együttléten a Protestáns Újságírók Szövetségét *Novotny Zoltán* elnök, hetilapunkat *Boda Zsuzsa* szerkesztőségvezető képviselte.

► EvÉlet-infó

HIRDETÉS

Nosztalgiaútra Kárpátalján

A Miskolc–Beregsurány–Beregszász–Visk–Vereckei-hágó–Beregvár–Munkács–Csap–Miskolc útvonalon háromnapos kirándulást (két éjszaka) szervezünk augusztus 10. és 12. között, amelyre minden érdeklődőt szeretettel hívunk és várunk. A szállás Beregszász környékén, falusi turizmus keretében, magyar családoknál, fűrdőszobával rendelkező magánházaknál, 1-2-3 ágyas szobákban, félpanzióval lesz megoldva. Részvételi díj: 24 900 Ft/fő + BBP biztosítás. A részvételi díj tartalmazza az autóbusszos utazás, a két éjszakai, félpanziós szállás, a csoportkísérő és a helyi idegenvezetés költségét; nem tartalmazza a belépők és az utasbiztosítás díját.

Luther nyomában

Immár harmadszor hirdetjük meg németországi körutunkat, amelyen sorra látogatjuk azokat a helyeket, amelyek *Luther Márton* életében fontos szerepet játszottak. Az utazás időpontja: október 18–22. Elhelyezés: 2-3-4 ágyas, saját WC-s, zuhanyzó szállodai szobákban. Ellátás: reggeli, vacsora. A részvételi díj 69 500 Ft/fő, amely tartalmazza az autóbusszos utazás, a pályadíjak, a négy éjszakai szállás, a reggeli és a vacsora, valamint az idegenvezetés költségét; nem tartalmazza a belépőjegyek és az utasbiztosítás költségeit.

Az utakkal kapcsolatban részletes felvilágosítást a miskolci evangélikus gyülekezetben *Móricz Rékától* lehet kérni (3530 Miskolc, Hunyadi u. 8.; tel.: 46/505-727).

Líceumi lelkész találkozó

► **Június első hétvégéje mindig különleges esemény a soproni Berzsényi Dániel Evangélikus Gimnázium (Líceum) és Kollégium életében. Idén sikerült még különlegesebbé tenni ezt az „öregdiák-hétvégét”, hiszen most nemcsak a hagyományos koszorúzások, választmányi és közgyűlés, valamint színvonalas gálaműsor szerepeltek a programban, hanem egy ökumenikus lelkész találkozó is.**

Az alapításának negyyszázötvenedik évfordulóját idén ünneplő intézményben végzett és azóta egyházi szolgálatba lépett volt licistákat külön is meghívták egy közös délelőtti beszélgetésre, élménybeszámolóra, találkozásra. Az alkalmat olyan lelkészek és hittanárak jelenléte tette színesebbé, akik bár diákként nem jártak a Berzsényibe, de az 1991-es „visszavétel” óta több-kevesebb ideig hittant tanítottak a középiskolában. Harmadik nagy csoportként pedig azokat hívták a találkozóra, akik – legálább néhány évig – Sopronban végezték evangélikus teológiai tanulmányukat. Mint ismeretes, 1950-ig ebben a városban folyt a lelkész képzés; a fővárosban működő Evangélikus Hittudományi Egyetemünk ma is 1557-et tekint alapításá esztendőjének.

Nyitódíjatában *Szimon János* nyugalmazott evangélikus lelkész a 126. zsolttár kezdő versei alapján adott rövid történelmi áttekintést. Arra bátorította a résztvevőket, hogy merjenek álmodni – mint ahogyan az ősök mertek nagyot gondolni –, mert akkor Isten cselekedetei még inkább nyilvánvalóvá válhatnak a közösség életében.

Az áhitatot követő beszélgetés során sokat tanulhattak egymástól az a mintegy harminc teológus, akik olykor könnybe lábadó szemekkel hallgatták a kimentésüket kérő és üdvözlőket küldő régi barátok nevét, a levélrészleteket... *Deméne Smidélus Katalin* nagykanizsai lelkész arról az Istenről tett tanúbizonyságot, aki az állami időszak alatt is megőrizte az intézményt, és kreatívan vezette a kollégista di-

„folyamatában” vesznek részt. *Alpár Geyza* nyugalmazott lelkész nagy szeretettel szólt a diákokról és a személyes kapcsolatok fontosságáról.

A közös ebéd után kissé már megfogyatkozott csapat koszorút helyezett el az evangélikus teológia volt épületénél. Az épület ma is impozáns, ám kapuján már jócskán megkopott a kilincsgombora vésett Luther-rózsa-mintázat.

Luther-rózsa a kilincsen – felfedezője: Tóth-Szöllös Mihály

akok személyes hitéletét is. A pontosan hatvan éve lelkési diplomát kapott *Tóth-Szöllös Mihály* arról is megemlékezett, hogy milyen ötletes csínyeket eszeltek ki az akkori teológusok, *Varga László* római katolikus győri káplán pedig arról szólt, hogy ebben az intézményben soha nem érezte azt, hogy más szemmel néztek volna a katolikus diákokra. Számára fontos volt az ökumenének ez a fajta megélése.

Szabóné Nyitrai Márta marcalgergelyi lelkész kritikával megfogalmazott szavai arra is ráébredhették a jelenlevőket, hogy milyen nagy a felelősségük mindazoknak, akik az evangélikus oktatás

A vasárnapi – szintén hagyományörző – licista istentiszteleten egy tíz éve végzett öregdiák, *Matus Klára Krisztina* pápai lelkész hirdette Isten igéjét. A liturgiában az iskolalelkészen és a helyi református lelképásztoron kívül részt vett egy katolikus öregdiák, a most Pécsen szolgáló, pálos rendű *Csaba* testvér is.

Az évfordulós események sorában most már az október 25. és 28. között megrendezendő ünnepi napokra készülhetnek a soproniak, akik június első hétvégéjén valóban különleges ajándékokat kaptak az Úristentől.

■ – MEB –

Tizenegy év teológiai párbeszédének eredménye

A Lutheránus Világszövetség genfi és a római katolikus egyház vatikáni vezetősége 1994-ben határozta el, hogy folytatja az előző évtizedekben zajlott és lezárt világszintű teológiai dialógusokat. Tíz-tíz választott szakembert és tanácsadókat bíztak meg a munkával Argentína, Kanada, Finnország, Németország, Magyarország, Olaszország, Japán, Nigéria, Norvégia, Lengyelország, Tanzánia és az Amerikai Egyesült Államok egyházaiból; katolikus részről *Walter Kasper*nek, Rottenburg–Stuttgart püspökének, evangélikus részről pedig *D. dr. Harmati Béla* püspökünknek a társelnöksége alatt. Amikor *Kasper* püspök bíborosként Rómába került, a katolikus társelnök *Alfons Nossol* opolei (Lengyelország) érsek lett.

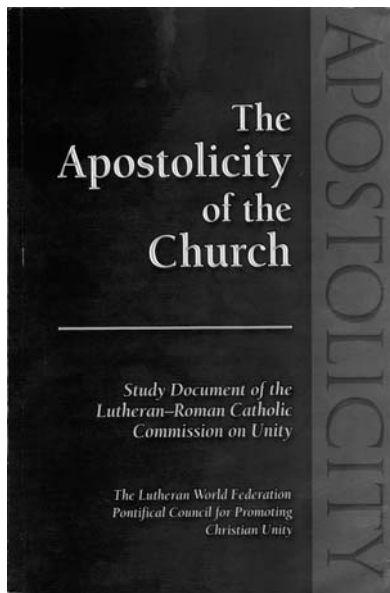
A megadott téma a 381-ben a konstantinápolyi zsinaton véglegesített szövegű *Nicea–konstantinápolyi ökumenikus hitvallásnak* az egyházzól mint apostoli egyházzól szóló megállapítása volt: „Hiszem az egy, szent, egyetemes és apostoli egyházat.”

Azon feladat mellett, hogy mit jelent ma, az ökumenikus közeledés idején mindkét egyház számára az apostoliság, az első két évben a bizottság foglalkozott az etika, a morál egyházaikon belüli tanításának kérdésével és ennek ökumenikus jelentőségével, valamint az úrvacsoráról szóló katolikus–evangélikus tanítással kapcsolatos korábbi dialógusokkal. Ezt a két témát azonban kérdéseik szerteágazó volta miatt később mellőzték.

Az egyes ülésekre évente egyszer került sor, 1995-től kezdve a következő helyszíneken: 1995: Lärkkulla, Finnország; 1996: Rottenburg, Németország; 1997: Budapest–Dobogókő; 1998: Opole, Lengyelország; 1999: Tutzing–München, Németország; 2000: Bose, Olaszország; 2001: Smidstrup Strand, Dánia; 2002: Würzburg, Németország; 2004: Baltimore, Egyesült Államok; 2005: Cassano delle Murge–Bari, Olaszország. A tanácskozás két nyelven – angolul és németül – folyt szimultán fordítással.

Az egyes évi, hét-nyolc napos ülések

előtt kisebb előkészítő munkacsoportok beszéltek meg a betervezett írásbeli anyagokat, ezután kerültek a plenáris ülések elé. A dialógus minden napja együttes úrvacsorás istentisztelettel kezdődött, felváltva végzett liturgiával, de mindegyik résztvevő jelenlétével. A vendéglátó egyházak vezetői, gyülekezetei a közbeeső vasárnapokra ökumenikus egyházi programokat szerveztek, hogy a világ más részéről érkező vendégek tájékozódhassanak az egyes országok egyházi életéről.

A dialógus dokumentumait 2006-ban történt lezárásuk és fordításuk nyomán most hozta nyilvánosságra angolul a Lutheran University Press Minneapolisban (Egyesült Államok). A kétszáz lapos könyv német nyelvű kiadása a közeljövőben jelenik meg Németországban.

Az anyag négy fejezetre tagolódik. Az első rész az *Újszövetség* üzenetének feltárása arról, mit hagyományoztak reánk az evangéliumok és az apostoli levelek Jézus legszűkebb tanítványi körének elhívásáról, szolgálatokról és életükről. Ők voltak az „első tanúk”, akik közvetlenül kapták az apostoli elhívást, munkájuk, tanúságtételük, igehirdetésük nyomán

alakultak meg az első gyülekezetek, és formálódott ki az ősegyházi struktúra.

A második fejezet az *apostoli evangélium és az egyház apostolisága* címmel végigkíséri az egyház történelmi fejlődését a bibliai kortól kezdve a nyugati kereszténységben Róma püspöke hatalmának, a pápaságnak a kialakulásán keresztül a reformációig, majd a Tridentinumon keresztül a II. vatikáni zsinatig és a mai ökumenikus közeledésekig.

Az apostoli szolgálat továbbadásával, szukcessziójával foglalkozik a harmadik rész, a hármas papi-lelkési rendnek, azaz a püspökök, papok és diakónusok rendjének a római katolikus egyházban való kialakulásával. A lutheri reformáció összefüggésében a megkeresztelt hívők egyetemes papsága, a lelkesi ordináció és a püspökök hivatalának viszonya kerül elő.

A befejező rész az egyház apostoli tanítása igazsága megőrzésének és továbbadásának kérdéseit vizsgálja a Szentírás kánonának, a hitvallásoknak és az egyház hivatalos tanításának az egyháztörténelmi kialakulása során.

A dialógus a korábbi párbeszédnek gyakorlata szerint először is a mindkét fél részéről együttesen vallott tételeket fogalmazta meg, ezután pedig azon feltárt különbségeket, amelyek a „megbékelt különbségek” (reconciled diversity) jegyében további tanulmányozást igényelnek. Öszintén kimondattak azok a tételek is, amelyekben nem látszik lehetőség a közeledésre.

A bizottság a jelentést a küldő két egyházi központnak, illetve a tagegyházaknak nyújtotta be, és reméli az ökumenikus párbeszédet további folytatását. A sokban új teológiai és egyháztörténelmi megállapításokat és katolikus–evangélikus közeledést felmutató párbeszéd dokumentuma figyelemre tarthat számon az ökumenében.

■ H. B.

(A témával a későbbiekben részletesebben foglalkozunk. – A szerk.)

Szent Dávid királynak és prófétának százötven zsoltári...

▶ **A zsoltár a régi magyar irodalomban címmel május 24. és 26. között a csurgói református gimnáziumban rendezett tudományos konferenciát a Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézetének Reneszánsz Osztálya és a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Karának Régi Magyar Irodalmi Tanszéke.**

A témaválasztás aktualitását – a zsoltárok általánosan elismert jelentőségén túl – az adta, hogy négyszáz éve, 1607-ben jelent meg *Szenci Molnár Albert Psalterium Ungaricum* című gyűjteménye, a százötven genfi zsoltár magyar fordítása, mely az elmúlt évszázadokban jelentős hatást gyakorolt a magyar nyelv fejlődésére és a – főként református – hitéleti kegyességre.

A kilenc ülésen elhangzott igen érdekes előadások természetesen nem csak a Psalteriummal foglalkoztak. Íme néhány kiragadott téma a huszonhétből: A régi magyar zsoltárok kutatása és irodalma; Szent Bernát nyolc zsoltára a késő középkori és kora újkori magyar imádsági irodalomban; Pázmány Péter Imádságos könyvének hét bűnbánati zsoltára; Egyéni és közösségi bűntudat a zsoltárparafraízisokban; Prózazsoltár és liturgia; Zsoltárok női hangra; Zsoltárok és szerelmek; Zsoltárparafraízis és veszedelmének.

De változatos megközelítések voltak a Psalteriummal kapcsolatos előad-

sok is: Molnár Albert és a bibliai zsoltárok; Újfalvi Imre debreceni kiadványa: Spethe – Szenci Molnár zsoltárai, németországi párhuzamok; Szenci Molnár-zsoltárok román kontextusban.

Evangelikus részről három előadás hangzott el. *Ferenzi Ilona* zenetörténész az

Eperjesi graduál verses és prózai zsoltárait mutatta be, a genfi zsoltárokat Szenci Molnár fordításában, magyarországi dalamokra. *H. Hubert Gabriella* irodalomtörténész a Psalterium Ungaricum és Szenci Molnár zsoltárfordításainak 17. századi befogadástörténetéről beszélt. E sorok írója – a témához lazábban kapcsolódva –

Luther zsoltárparafraízisai és a 16–17. század magyar zsoltárdallamai címmel tartott előadást.

A mai evangelikus olvasó számára nem árt felidézni, hogy először az 1635-ös lőcsei – korábban evangelikusnak tartott, de a befogadókat tekintve Hubert Gabriella által protestánsnak meghatározott – énekeskönyv közli a teljes Szenci Molnár-féle Zsoltárkönyvet. Ezáltal szinte megelőzte korát, hiszen a magyar református (puritán eszméket valló) lelkesek csak az 1630-as évek második felétől szorgalmazták erőteljesebben a Zsoltárkönyv gyűlekezeti énekeskönyvként való használatát. (Mostani énekeskönyvünk csak hat genfi zsoltárt tartalmaz, de a hamarosan megjelenő Gyűlekezeti liturgikus könyv több értékes zsoltárt szeretne visszahozni a köztudatba.)

Visszatérve Csurgóra: a konferenciára végig a nyitottság és a jó léghő volt jellemző. Minden hozzászólás építeni akart, és új tudást adott a közönségnek. E beszámoló szerzője zenészként is otthon érezte magát az irodalmárok között, és hihetetlen mennyiségű látókört tágitó adattal és információval lett gazdagabb. A jól átgondolt, megszerkesztett program *Petrőczy Éva* és *Szabó András* tudományos titkárok munkáját dicséri.

Végül egy adalék a zene hatásáról: meglepően hálásan, vastappsal fogadta a hallgatóság, mikor egy előadás keretében éneklésre került sor. Ez is mutatja: legjobb, ha a zsoltár, az imádság és az éneklés összekapcsolódik.

■ ECSI SZUSZA

Pedagógusok nyilatkozata

A Magyarországi Evangelikus Egyház oktatási intézményeinek pedagógusai támogatják azon – immár kilencvenézer aláírással is támogatott – népi kezdeményezést, melynek tárgya: „Az Országgyűlés tűzze napirendjére és tárgyalja meg az 1993. évi LXXIX., a közoktatásról szóló törvény módosítását abból a célból, hogy a pedagógusok óraszámát álljon vissza a 2006. évi módosítás előtti szintre, azaz ne növekedjen 2007 szeptemberétől.”

Tesszük ezt azért, mert:

1. az évi járulékok növekedése és az infláció 10%-os reálbércsökkenést jelent már most a pedagógusok számára (is);
2. az elmúlt év két, béremelés nélküli, „grátisz” többletórája újabb 10%-os bércsökkenést, majd az újabb 2 óras óraszámemelést ismételt 10%-os bércsökkenést jelent;
3. az óraszámemeléssel megnőtt szabad kapacitás 20%-os létszámtöbbletet eredményez, ennek következtében sok pedagógus elveszti az állását;
4. a változások következtében az iskolákban zajló pedagógiai munka a kötelező órák megtartására korlátozódik, ez pedig a tanulók közötti esélyegyenlőség érvényesülésének a lehetőségét minimálisra csökkenti. A kormány intézkedései a pedagógusokon kívül egyetlen más társadalmi csoportot sem sújtanak 30%-os reálbércsökkenéssel és 20%-os állásvesztéssel. A rendszerben maradt pedagógusok a közzsféra legalacsonyabban fizetett dolgozóivá válnak!

A kötelező óraszám emelését méltatlannak, a pedagógusok munkáját lebecsülő, a tanulók esélyeit csökkentő, elhibázott intézkedésnek tartjuk!

▶ **Az evangelikus oktatási intézmények pedagógusai**

Csákvár bajor „bevétele”

A bajorországi Pyrbaum városának Szent György nevű viselő evangelikus templomi kórusa vendégszerepel ezekben a napokban magyarországi testvérvárosában, Csákváron.

A június 7. és 10. között zajló találkozás célja, hogy az 1999-ben kötött „testvérvárosi partnerkapcsolat” jegyében a két település énekkarának tagjai is közelebbi kapcsolatba kerüljenek egymással. A magyarországi turnéra a kórust mindazonáltal gyűlekezeti presbiterek, fiatal

zenebarátok és mások is elkísérik. Csákváron *Giesz János* polgármester fogadja hivatalában a német vendégeket. Programjukban szerepel egy győri találkozó is *Ittész Jánossal*, a Magyarországi Evangelikus Egyház elnök-püspökével. A pyrbaumi csoport ellátogat továbbá Bakonycsenyére és Székesfehérvárra.

A magyarországi hétvége csúcspontjának természetesen a csákvári koncert, illetőleg a vasárnapi istentisztelet ígérkezik.

■ ERNST DAMM

Gyülekezeterősítő Poézis

Beszélgetés Kákay Istvánnal

▶ **Kákay István, a pestszentlőrinci gyülekezet tagja – egyébként a Magyar Állami Operaház műsorigazgatója és művészeti főtájtára – az általa alapított Poézis együttesrel egyre több egyházi alkalom és egyre sikeresebben szerepel. Tavaly a Szolnokon rendezett Széllórsa ifjúsági találkozón, az idén az Evangelikus Hittudományi Egyetemen, majd a pestszentlőrinci és rákoskeresztúri gyülekezetben tartottak, illetve tartanak nagyszerű hangversenyt. Már az együttes neve is utal arra, hogy megzenésített verseket adnak elő. A hangszerelés az alapító munkája, aki ugyanakkor gitárosként is tagja az együttesnek. A verseket szólóénekes vagy énekkar szólaltatja meg. A muzsikust saját életéről, pályájáról, illetve az együttesről kérdeztük.**

kezd igazán élni a családban, köszönhetően a gyülekezet befogadókézségének és Győri Gábornak is. Lányaim, Zsófi és Viola tavalyelőtt konfirmáltak, feleségem, Katika néhány alkalommal az istentisztelet keretében áriát énekelt, 2006 januárjában pedig lányaimmal léptem fel először a születésnapjaim istentiszteletén. (Minden hónap egyik vasárnapján az istentisztelet keretében köszöntök és megáldjak azokat, akik abban a hónapban születtek. – J. G.)

– Kérem, néhány mondatban foglalja össze eddigi pályáját.

– 1982-ben diplomáztam az Eötvös Loránd Tudományegyetem magyar-történelem szakán, ezután öt évig a XVIII. kerület iskoláiban tanítottam. Közben – közel három évtizede – hoztam létre az együttest, melynek már kezdetben Poézis volt a neve. Már az akkori összetételben is több helyen szerepeltünk, miközben magam hangképzést is tanultam. Itt ismerkedtem meg későbbi feleségemmel, Katikával. 1987-ben az Operaház énekkarának tagja, majd hamarosan segédrendező lettem. Hamarosan Katika is tagja lett az énekkarnak. 1996-ban pár hónapig a berlini Operaházban voltam tapasztalatszerzés céljából, ugyanakkor itt is folytattam a segédrendezői munkát. Hazaérkezésem után, 1997-ben *Szinétár Miklós*, az akkori igazgató művészeti titkárnak nevezett ki. 2001-ben műsorigazgató lettem, 2006 óta ezen beosztom mellett művészeti főtájtár is vagyok.

– *Ismerve az Operaház dolgait, ez a kettős tisztség nem kis feladatot jelent. Hogyan jut ideje az együttes működtetésére?*

– Valóban nem sok szabad időm van, de azt igyekszem hasznosan eltölteni. A család is hozzásegít ahhoz, hogy versek olvasására, értelmezésére, a zeneszerzésre, hangszerelésre, az együttes próbáira legyen időm. Boldoggá tesz, hogy ezzel a tevékenységgel nemcsak magamat gazdagítom, hanem másokat is szolgálhatok. Mert a jelenlegi együttes, amelynek családomon kívül barátaim is tagjai, valóban szolgálnak tekintik a fellépéseket. Operaházi munkatársam, *Illés Péter* barátom tizenhét éve tagja az együttesnek. A lányaim is jelentkeztek tavaly, azóta Zsófi fuvolán, Viola hegedűn játszik a zenekarban. Itt jegyzem meg, hogy lányaim már gyerekkorukban is felléptek azon a mintegy száz évodai koncerten, ahol az általam megzenésített gyerekverseket adtuk elő.

– *Hányan alkotják az együttest?*

– Jelenleg a Poézis együttes nyolctagú, a mostani nagyobb létszámhoz kibővítettem a hangszerelést is. Számomra külön ajándék és öröm az is, hogy a mai együttesben velem együtt a családom tagjai is részt vesznek.

– *Többször lehetett látni a Pax Tv-ben azt a fellépésüket, amelyen Weöres Sándor Ön által megzenésített verseit adták elő.*

– A kilencvenes évek közepén kezdem foglalkozni Weöres Sándor időskori verseivel, amelyeknek témája tulajdonképpen az emberi életen túli világ, az üdvözülés és mindaz, amit mi, keresztények Isten országának vallunk. 1997-ben sikerült egy egész estére szóló műsort összeállítani ezekből a megzenésített versekből, amelyeket 2006 áprilisában a pestszentlőrinci templomban is előadtunk. Ezt a hangversenyt vette fel a Pax Tv.

***

Kákay István zenéje azért, hogy „dallamossá teszi” magyar költőknek a hitük-ről való tanúskodását, erősíti a gyülekezet életét. Ugyanakkor erősítette a Kákay család gyülekezethez, az evangelikus egyházhoz való tartozását is. Gazdag ajándék a magyar evangelikus egyház számára a Poézis együttes.

■ DR. JUHÁSZ GÉZA

„Együtt az ország népével”

Evangelikusok 1956-ban

Mit lehetne még írni egy olyan könyvről, amelyet az elmúlt évben adtak ki a forradalom ötvenedik évfordulójára? – gondoltam először, ahogy megkaptam az ismertetésre való felkérést. Aztán eszembe jutott, amikor tavaly júniusban együtt emlékeztünk az ötvenhatosokkal a 301-es parcellánál Nagy Imréről, az áldozatokra, a szabadságharcra. Megelevenedett a múlt – nem ünnepi műsorban, állami ceremóniával, hanem kikapcsolódó, eleven történelemmá vált újra. Amit azóta átélünk, csak még fontosabbá teszi az emlékezést most, amikor ismét közeledik az újratemetés évfordulója, hiszen a szabadságharc nem évült el, és az ötvenegyedik évforduló – különösen mostanság – ugyanolyan fontos, akár a tavalyi.

Már a választott cím is, amely *Keken András* az *Evangelikus Életben* 1956. november 4-én megjelent vezércikkének a címe, maga a húsba vágó múltidézés. Hát még *Kinczler Gyula* hatvan fényképe az október–novemberi forradalmi napokról! Az évtizedeket át rejtegetett képek – most, amikor már nem veszélyeztetik többé a rajtuk látható embereket – a nyilvánosság előtt mutatják meg 1956 emberit, arcait, sorsait. A szabadságharc drámája: a lelkesedés és a szobordöntés, a diktatúra elleni harag és az elesett hősök iránti tisztelet, az utcák és épületek harci sebei, a hosszú sorban várakozó koporsók a temetőben mind-mind a tényekről tanúskodnak, amelyek sohasem válnak idejétmúlttá. A kötet leggazdagabb részét éppen ezek a képek adják; *Zászkalycky Zsuzsanna* szakértő keze igen szerencsésen válogatott.

Az emlékkötet számos értékes összeállítást is tartalmaz. A szerkesztők szorgos munkával összegyűjtötték 1956 legfontosabb evangelikus egyházi dokumentumait, megismerésük a korabeli forrásokból. A könyv egyik legértékesebb része éppen az a táblázat, amely húsz oldalon időrendben tekinti át egymás mellé állítva az 1956 és 1959 között az országban, valamint az evangelikus, a református és a katolikus egyházban zajlott sorsfordító eseményeket. Ez az összeállítás hatalmas segítséget nyújthat mindazoknak, akik érdeklődnek a közelmúlt egyháztörténelme iránt. Az értékes források és anyagok előtt *dr. Böröcz Enikőnek* – ezen történelmi időszak avatott kutatójának és jó ismerőjének – a korszakról és az evangelikus egyház akkori eseményeiről szóló tanulmányát olvashatjuk.

Ígazi csomagként jelenthet az olvasónak, hogy a kötethez csatolva (DVD formájában) hozzájuthat *dr. Fabiny Tamás* A *lutheránus forradalom* címmel készült emlékfilmjéhez is, amely alaposan és élvezetesen dolgozza fel a forradalom evangelikus vonatkozásait, s akár az oktatásban is jól használható.

Jó szívvel ajánlhatjuk tehát a könyvet az emlékvélműltáival is, mert értékálló anyagot kínál nekünk – akik nem csupán nagy ünnepeken, formális tiszteletadással akarunk emlékezni hazánk múltjára.

■ DR. KORÁNYI ANDRÁS

„Együtt az ország népével” – *Evangelikusok 1956-ban* (Evangelikus Gyűjteményi Kiadványok 3.). Luther Kiadó, Budapest, 2006. Ára: 1700 Ft.

Ökumenikus hírszöttek

Pápák az evolúcióról

Kreacionizmus és evoluzionizmus címmel német nyelven tettek közzé egy tanulmányt, amelyben XVI. Benedek pápa állást foglal ebben a világszerte hevesen vitatott témában. Az egyházfő azt az álláspontot fejt ki, hogy „ha a természettudományok igen figyelemreméltó fejlődést értek el, Darwin elméletei a fajok fejlődéséről nem képesek mindent megmagyarázni”.

A könyv egy 2006-ban Olaszországban tartott tudományos kollokvium anyagát tartalmazza, amelyet teológusok, filozófusok, politológusok és biológusok írtak. XVI. Benedek pápa „elutasítja benne a kreacionizmust éppen úgy, mint az evoluzionizmust”, mivel „a tudomány önmagában nem képes megmagyarázni az élet eredetét, mert a több százmillió éves mutációkat lehetetlenség reprodukálni”. Így ellentmondani látszik elődje, II. János Pál pápa álláspontjának, amelyet 1996-ban fejtett ki a darwinizmussal kapcsolatban, amikor rámutatott arra, hogy „ez az elmélet több mint hipotézis”. Valójában az egyház hosszú ideig szembehelyezkedett az evolúció elméletével, de ma már nem ellenzi annak minden tételét, jöllehet a szociáldarwinizmust visszautasítja.

„A názáreti Jézus” című könyv sikere

XVI. Benedek pápa közelmúltban megjelent, A názáreti Jézus című könyvét már húsz nyelvre fordították le. A mű először Olaszországban, Németországban és Lengyelországban került a könyvesboltokba, de a fordítási jogot biztosították már Oroszország, Japán és Dél-Korea, sőt Franciaország számára is.

A tanulmány sok tekintetben egyedülálló, mivel eddig egyetlen pápa sem tette közzé egyházfővé választása előtt készített írásait, amelyek nem hordozzák későbbi egyházfői tekintélyét. A kétkötetesre tervezett műnek az első része jelent most meg: ezt A Da Vinci-kód című regény kritikájának tartják. A szerző fő törekvése az, hogy „ne válassza el a történeti Jézus személyét a keresztény hit Jézusától”. A mű válasz kíván lenni A Da Vinci-kódra – az persze nem cél, hogy elérje annak harmincmillió példányszámát.

Az írásban az egyházfő nemcsak A Da Vinci-kód súlyos tévedéseivel foglalkozik, hanem kitér az úgynevezett felszabadításteológia Jézus-ábrázolására, a pszichoanalitikus és az ázsiai szinkretikus Jézus-értelmezésekre is. Az április 16-án Rómában tartott könyvbemutató napján az olasz nyelvű példányokból ötvezer fogyott el. A római kiadó 420 ezer példány megjelentetését tervezi, Németországban pedig 150 ezer példány forgalomba hozatalával számolnak.

Új szlovák törvény

A Szlovák Nemzeti Tanács – a szlovák parlament – új törvénnyel szigorította meg a vallási közösségek hivatalos állami bejegyzésének feltételeit. Az eddigi törvény szerint húszezer tag – akik lehetnek a vallási közösséghez nem tartozók is – kellett a bejegyzéshez. Az új törvény csak nagykorú szlovák állampolgárok számára teszi ezt lehetővé, ezenkívül a tagoknak a bejegyzést kérő közösséghez való tartozását az illetékes felekezeten keresztül kell igazolni.

A törvényt sem az ország római katolikus püspökkari konferenciája, sem a szlovákiai lutheránus egyház nem ellenzi. A szigorítással a jelenleg Szlovákiában élő mintegy ötezer muszlim bejegyzését és a legutóbb alakult „nem hívők ateista egyházának” az elismerését igyekeznek megakadályozni.

A muszlimok társadalmi integrációjáért

Minden jel arra mutat, hogy a nyugat-európai országok közül Németország foglalkozik legbővebben a területén élő muszlimok társadalmi integrációjával. A német belügyminiszter bejelentése szerint azt is lehetővé teszik, hogy „az iszlám vallási tanítását bevezessék az állami iskolákban”. Ennek feltételül azt szabják, hogy a jelenleg több csoportban szerveződő iszlám közösségek hozzanak létre a keresztény egyházakhoz hasonló közösségi intézményeket. Azt is elvárják, hogy az iszlám közösségek folytassák a párbeszédet a keresztény egyházakkal.

Becslések szerint Németországban 3,5 millió iszlám hívő él.

► Forrás: Ökumenikus Tanulmányi Központ

Az ökumenikus mozgalom indulásának centenáriuma készülve

A modern ökumenikus mozgalom nyitányaként számon tartott 1910-es edinburghi missziós világkonferencia centenáriuma készülődve Samuel Kobia, az Egyházak Világtanácsának főtitkára nemrég az ökumené sikereiről és sikertelenségeiről beszélt. Amint arról a Kathpress hírügynökség is beszámolt, a századik évforduló megünneplését előkészítő összejövetelen a skót fővárosban Kobia kijelentette: „Új Edinburghra van szükségünk, és csak remélhetjük, hogy a 2010-re tervezett ünnepelés ebbe az irányba tett lépés lesz.”

Az edinburghi világmissziói konferencia „új kiadására” azonban csak akkor kerülhet sor, ha az újabb dinamikus missziós mozgalmakat is bevonják – jelentette ki a főtitkár. Ezek „olyan keresztény hagyományokból származnak, amelyek a formális ökumenikus fórumok egyikén sem képviseltetik magukat”. Komolyan kellene venni és el kellene ismerni a pünkösdi és a karizmatikus mozgalom által kiváltott „lelki forradalmat”, mert csak akkor kerülhet sor „termékeny teológiai párbeszédre a misszió súlypontjairól és magatartási alapelveiről”.

Ebben az értelemben különösen is sürgető feladat, hogy a missziót „úgy

értelmezzék és gyakorolják, hogy az ne vezessen a gyűlölet és az erőszak további erősödéséhez”. A „nem agresszív evangélizáció” új formáiban össze kell kapcsolódnia „a Krisztusról és Isten országáról szóló bátor tanúságtételnek” és „más vallási meggyőződés alapvető tiszteltetés tartásának”. Úgy kell hirdetni az evangéliumot, hogy nyilvánvalóvá váljék: „Isten nem háborút, hanem békét, nem halált, hanem életet, nem szakadást, hanem egységet, megbocsátást, nem pedig bosszút akar.”

Az 1910-es edinburghi konferencia híressé vált mottójával kapcsolatban – amely még a saját nemzedékében kívánta evangélizálni a világot – az EVT főtitkára megjegyezte, hogy száz évvel később a keresztények aránya változatlanul a világ lakosságának egyharmada.

„Reálisan szemlélve nincs értelme egyszerűen megismételni az edinburghi jelszót” – mondta Kobia. Ehelyett azt javasolta, hogy azokkal a mélyreható változásokkal szemben, amelyek 1910 óta mind az egész világon, mind a kereszténységben belül bekövetkeztek, álljon a középpontban „a nemzedék missziója egy globalizált világban”.

► Magyar Kurír

Őskeresztények a III. kerületben

Budapest talán legrégebbi keresztény emléke a III. kerületi őskeresztény sírkápolna, a cella trichora. Hasonlót az országban keveset találunk: mindössze a világhírű pécsi őskeresztény temetőben, Szombathelyen, illetve a fővárosi Szent Rókus-kápolna szentélyének alapjaiban.

Az óbudai római kori emléket közel ezerhatszáz esztendeje, 360 táján emelték. A lóherére emlékeztető háromkaréjos (azaz a Szentháromságot jelképező), három apszissal, negyedik ívének helyén pedig bejáratral, előcsarnokkal ellátott épület abban az időben tipikus építészeti megoldásnak számított a birodalom területén.

A jelenlegi Raktár utca – Hunor utca – Kunigunda utca – Körte utca sarkán lévő kápolna Pannónia tartomány egyik székhelye, Aquincum katonavárosi részének a peremén állt. A katonai tábornok ezen a környéken temetőt vett körül, de a cella trichorában érdekes módon sem sírnak, sem belső kiképzésnek nem találtak nyomát. Mindössze egy oszloptörzs feküdt a romok között, melyről

A SZERZŐ FELVÉTELE

azt feltételezték, hogy egy korábbi építkezés emléke lehetett.

Az egykori római útra, a mai Hunor utcára nyíló temetőkápolna feltárását dr. Nagy Lajos egyetemi tanár, muzeológus 1927-ben kezdte meg. Eredményeit 1931-ben Az óbudai őskeresztény cella trichora a Raktár utcában címmel publikálta. A ke-

resztény múltunk szempontjából páratlan, de némileg elfeledett és elhanyagolt emlékhely méltó bemutatására és állagmegóvására vonatkozó tervek az elmúlt esztendőben folyamatosan napirenden voltak – reméljük, hamarosan meg is valósulnak.

► REZSABEK NÁNDOR

A Földön minden harmadik ember keresztény

A Földön minden harmadik ember keresztény, viszont minden ötödik muszlim. Az évenkénti növekedés mértéke a kereszténységben 1,2%, az iszlámban viszont ennél valamivel több, 1,8% – derül ki abból a felmérésből, amelyet egy amerikai vallásstatistikus, Todd Johnson tett közzé. A kutató a Massachusetts államban található South Hamilton Gordon-Conwell Teológiai Szemináriumának tanára.

A 6,6 milliárd ma élő emberből 2,2

milliárd keresztény, a muszlimok száma pedig 1,4 milliárd. Őket a hinduk követik 888 millióan, majd a buddhisták következnek 386 millióval. A szikkek száma 26,2 millió, a zsidóké pedig 15,2 millió.

1,8 milliárd embert még nem ért el az evangélium, azaz még nem ismerkedtek meg a kereszténységgel – még az információ szintjén sem. A kereszténység gyors terjedésének változatlanul Afrika a terepe.

► Forrás: idea.de

A célközönség: arabok

A Német Missziós Társaság híradása szerint szeptembertől új, gyermekeknek szóló, arab nyelvű keresztény tévécsatorna indul. A Sat-7 nevű arab keresztény televízióállomás – amelynek központja Nicosiában (Ciprus) található – bővíti kínálatát a Sat-7 Kids programmal. A műsor szatellitén keresztül az egész arab világban, Észak-Afrikában és Európában is fogható lesz majd. Az új, huszonnégy órás gyermekprogramot Bejrútban, Kairóban és Koppenhágában készítik. A kínálat részét képezik bibliai történetek, rajzfilmek, szórakoztató műsorok, valamint gyermekek által készített és moderált hírműsorok.

► A Glaube und Heimat nyomán

Európa legszigorúbb vallásügyi törvénye Romániában?

Az újdonsült EU-tag Romániában van érvényben Európa leginkább korlátozó vallásügyi törvénye – állítja egy, a vallásszabadság érvényesülésének megfigyelésével foglalkozó szervezet, megjegyezve, hogy a törvényt az EU-csatlakozás előtt pár nappal erőltették át a parlamenten az egykori kommunista országban.

„A törvény életbe léptetése (...) durván támadja a vallásszabadságot és az alapvető jogokat, és nagyon kevés elmozdulást jelent – ha jelent egyáltalán – az egykori kommunista rendszerhez képest” – állítja a washingtoni Institute on Religion and Public Policy (Vallás és Közjólét Szervezet) elnöke, Joseph K. Grieboski.

Az új törvény csak azokat a csoporto-

kat ismeri el hivatalosan felekezeti formában, amelyek lélekszáma eléri a lakosság 0,1%-át, vagyis a 23 ezer főt. Az előző törvény tizenhét csoportot ismert el; közülük négy-öt nem érte el a fenti küszöböt. Ráadásul a törvény kimondja, hogy egy vallási csoportnak legalább tizenkét évig kell folyamatosan működnie az országban, mielőtt elismerhető.

Az Evenimentul Zilei című román napilap január 5-én úgy kommentálta a törvényt, hogy az sérti a szólásszabadságot, és egyértelműen előnyben részesíti a Román Ortodox Egyházat. A 2002. évi népszámlálás szerint Románia lakosságának 87 százaléka az ortodox egyház tagja. A római és görög katolikusok lélekszáma 5,4 százalék.

A washingtoni szervezet levélben szólította föl Traian Basescu államelnököt, hogy ne írja alá a törvényt, mondván: „Ez nagy visszalépés a vallásszabadság terén Romániában. A törvény szembehelyezkedik az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ), az EU, az Európa Tanács (ET) és az ENSZ normáival, mivel nyilvánvalóan hátrányos helyzetbe hozza a vallási kisebbségeket.”

A romániai magyar történelmi egyházak vezetőinek első állásfoglalásai szerint a törvény „nem olyan rossz”, a végrehajtásával viszont annál nagyobb gondok lehetnek.

► Forrás: www.hhrf.org

Evangéliumi keresztények kanadai szerepvállalása

A kanadai evangéliumi/evangelikál („evangelical”) keresztények növekvő politikai szerepvállalása megváltoztatja a keresztény egységmozgalom arculatát az országban. A Stephen Harper miniszterelnök vezette Konzervatív Párt törvényhozóinak több mint fele evangelikál keresztény – állítja a torontói Walrus magazin.

Kanadában a magukat megtért kereszténynek vallókat nevezik evangelikálnak. Gyakran úgy tekintik őket, mint akik abban hisznek, hogy a társadalmi változások előidézője elsősorban a személyes megtérés, nem pedig az intézményes kereszténység, például az EVT-hez kapcsolódó mozgalmak. Ennek eredményeképpen az evangelikál keresztényeket és a történelmi egyházakhoz tartozókat néha külön- vagy éppen egymással szemben álló táborok tagjainak tekintik. Az utóbbi években mégis szorosabb együttműködés tapasztalható a Kanadai Egyházak Tanácsa és a Kanadai Evangéliumi Szövetség (Alliansz) között. Ez utóbbi evangelikál szervezeteket és egyházakat foglal magába.

A Kanadai Evangéliumi Szövetség elnöke, Bruce Clemenger elmondta: a két csoport együttműködik a szegénység visszaszorításáért folytatott kampány során, továbbá közös beadványt

terjesztettek elő bioetikai kérdésekről a kanadai legfelsőbb bíróságon.

A 2001. évi kanadai népszámlálási adatok szerint a népesség 2,6 százalékát teszik ki a magukat apostolinak, újjászületettnek, evangéliummal/evangelikálnak nevező, illetőleg a történelmi egyházak tagjai közé be nem soroló keresztények. Ez az 1991-es adatokhoz képest 121 százalékos növekedést jelent. A protestáns egyházak lélekszáma ez idő alatt 8,2 százalékkal csökkent, így ők a lakosság 29,2 százalékát alkotják.

A Kanadai Egyesült Egyház (United Church of Canada – 1925-ben alakult presbiterianusokból és metodistákból) egyik lelkésze, Bill Blaikie, a baloldali Új Demokrata Párt tagja, a parlament alsóházának alelnöke úgy véli, hogy az evangelikálok számának növekedése nem feltétlenül rossz hír a társadalmi szolidaritás szempontjából. „Engem nem zavarnak az evangelikálok, nem úgy, mint egyes balra húzó keresztényeket. A fiatal evangelikálokra keresztény tőkeként tekintek” – nyilatkozta Blaikie a lapnak. „Belőlük nőhet ki egy új szociális evangéliumi mozgalom” – tette hozzá. A fiatal evangelikálok azt üzenik: „Minél többet gondolkodsz az olyan dolgokról, mint a szegénység, annál inkább úgy fogsz gondolkodni, mint én.”

► Forrás: ENI

Munkáspárti javaslat: ne legyen hivatalos vallás az evangélikus

A jövőben ne szerepeljen Norvégia alkotmányában, hogy az evangélikus az ország hivatalos vallása – indítványozza a kormánykoalíció legnagyobb pártja, a Norvég Munkáspárt.

Az indítvány szerint megszűnne az a kötelezettség is, hogy a kormánytagok legalább felének az evangélikus egyházhoz kell tartoznia. A párt vezetősége szerint továbbá az egyház csak akkor kaphatna püspök- és esperesszentelési jogot, ha nőne az egyházon belüli demokrácia. Mintegy ötszáz éve – 1537 óta – az uralkodó és az állam nevezi ki a püspököket és az espereseket.

„Egyetértünk abban, hogy meg kell tartani az egyház nyitottságát és befogadó jellegét, miközben az evangélikus vallás államvallás jellege megszűnik. Reméljük, az indítvány széles körű támogatásra talál” – nyilatkozta március 19-i sajtókonferenciáján Jens Stoltenberg miniszterelnök, a Munkáspárt vezetője.

Emellett együttműködésre szólította föl az egyházi vezetőket, hogy ezzel is erősítsék az egyházi demokráciát.

Az egyház egyetemes zsinata 2006-ban nemmel szavazott az államegyházi rendszerre, azzal az indoklással, hogy a jelenlegi rendszer azt feltételezi, hogy az egyház tekintélye a király és a kormány tekintélyén alapul. De néhány kormányzati vezető – köztük a munkáspárti Trond Giske, az egyházi ügyekért felelős miniszter – nyilvánosan is megvédte a régi rendszert.

A kormánykoalíciót alkotó két másik párt első reakcióként elutasítja a Munkáspárt javaslatát. A Centrum Párt rendíthetetlenül védelmezi a jelenlegi rendszert, álláspontja szerint továbbra is az állam hivatalos vallásának kell lennie az evangélikusnak; emellett nyitott a kisebb változtatások iránt. A Szocialista Baloldali Párt képviselői megerősítették azon álláspontjukat, hogy egy modern

államban nincs helye az államegyházi rendszernek.

A *Vart Land* című napilap idézte Jens-Petter Johnsen egyháztanácsost, aki szerint a Munkáspárt javaslatai jó irányba tett apró lépések. „A Munkáspárt az első politikai erő, amely hajlandó megengedni, hogy minden egyházi döntést a Norvég Egyház testületei hozzanak meg” – állítja Johnsen.

Az ország 4,6 milliós lakosságának közel 83%-a tartozik a Norvég Egyházhoz. Jelenleg az egyháztagok 3%-a vesz részt a helyi egyházi választásokon. A helyi egyházi tanácsok választják a tizenegy egyházkerületi tanácsot, amelyek a zsinat tagságának nagy részét alkotják.

Az államegyházi rendszer jelentősebb mértékű megváltoztatásához alkotmánymódosítás szükséges. Az esetleges változtatások legkorábban 2013-ban léphetnek életbe.

► Forrás: ENI

Az Ifjúsági Kereszténydemokrata Szövetség (IKSZ) nyílt levele Takács Albert igazságügyi- és rendészeti-miniszter-jelölthöz

Az Ifjúsági Kereszténydemokrata Szövetség (IKSZ) nyílt levélben kéri Takács Albert igazságügyi- és rendészeti-miniszter-jelöltet, hogy kinevezése előtt nyilatkozzon az egyházi és állami házasságkötéssel kapcsolatos, diszkriminatív tartott szabályozásról.

Dr. Takács Albert
Miniszterjelölt Úrnak
Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium

Tisztelt Miniszterjelölt Úr!

A rendszerváltás óta a jogalkotás változatlanul hagyta az anyakönyvezés vallásos fiatalokat hátrányosan érintő részletszabályait. Sok fiatal számára – akik nemcsak állami, de egyházi szertartás keretében is házasságot kötnek – az érvényes joggyakorlat számtalan akadályt állít. Szeretnénk tudni, hogy az Ön minisztersége idején várható-e kedvező irányú elmozdulás ezen a téren.

1. A jelenlegi jogalkalmazási gyakorlat, valamint az IRM irányítása alá tartozó Központi Adatfeldolgozó, Nyilván- tartó és Választási Hivatal egyértelmű és ellentmondást nem tűrő álláspontja szerint az anyakönyvvezető a házassági szertartást többféle helyszínen is lefolytathatja: magánháznál, kertben, művelődési házban, kastélyban, de ismerünk extrém példákat is, így repülőn, villamoson, búvárkodás vagy éppen ejtőernyőzés közben. Csupán egyetlen hely van, ahol az állam megtiltja a házasságkötést: az egyházi épületek, templomok területe. Szükségtelen, indokolatlan és aránytalan megkülönböztetésnek tartjuk, hogy csak a vallásos emberek kérelmét tagadja meg az állam. Nem fogadható el számunkra, hogy a házasságkö-

tés civil jogi szertartása csak és kizárólag a templomokban tilos, mindenhol más- hol megengedett. Kérdésünk ezért: tervez-e a Miniszterjelölt úr sürgős intézkedéseket ennek a diszkriminatív helyzetnek a felszámolására?

2. A világ számos országában és az Európai Unióban is elfogadott joggyakorlat, hogy az egyházi házasságkötési szertartás alapján a házasságot bejegyzik a világi anyakönyvbe. Nincs tehát szükség arra, hogy a házasulandók kétszer mondják ki az „igen”-t. A mai magyar gyakorlatban értelmetlen kettősséget szül, hogy a vallásos fiatalok „duplán” is megkötik a házasságot: először az anyakönyvvezető, majd a pap vagy lelkész előtt. Az egyházi házasságkötés civil jogi joghatásainak elismerése természetesen nem érinti az anyakönyv vezetőnek kettősségét, vagyis azt, hogy az egyház és az állam külön-külön vezetői nyilvántartását saját törvényei szerint. Tervez-e a Miniszterjelölt úr középtávon olyan jogszabály-módosítást, mely megszünteti ezt a kettősséget?

Kérjük a Miniszterjelölt urat, hogy a fenti két kérdéssel kapcsolatos szándékairól miniszteri beiktatása előtt nyilatkozzon. Tisztelettel:

DR. RÉTVÁRI BENCE
IKSZ-elnök

Budapest, 2007. május 28., pünkösd

Megválasztották Ausztria új evangélikus püspökét

Öt jelölt közül június elsején dr. Michael Bünkert választották meg az Ausztriai Evangélikus Egyház új püspökének. Dr. Herwig Sturm utóda a jövő év elején foglalja el hivatalát. Az új osztrák evangélikus egyházi vezető egy június 4-én tartott sajtótájékoztatón nyilatkozott azon legfontosabb kérdésekről, amelyekben az evangélikus egyháznak is fel kell emelnie a szavát. Véleménye szerint hatékonyabb lépésekre lenne szükség a szegénység legyőzése, illetve a család és a hivatás összeegyeztethetőségének elősegítése érdekében. Michael Bünker (képiútközben) elmondta: az egyház ismertetőjegye a szentírás alapokon nyugvó élet, és ő szeretne síkra szállni azért, hogy ez az ismertetőjel még inkább „láthatóvá váljék”.

SZÖVEG ÉS FOTÓ: ERDŐ

Biblia – csak 18 éven felülieknek?

A Biblia helyi terjesztésének és árusításának korlátozását sürgetik egy ideje több ezren Hongkongban, mert szerintük a Szentírás szövege bőven tartalmaz „illetlen” dolgokat – a hatóságok azonban elutasították a követelés teljesítését.

Májusban csupán egy hét alatt 2041 korlátozási kérelem érkezett a tévéadások és irodalmi művek ügyében illetékes hivatalhoz. Beterjesztőik azt hangoztatják, hogy a Szentírás szövegében „számos esetben történik említés közeli rokonok nemi kapcsolatáról (vérfertőzés-

ről), megerőszakolásról, kannibalizmusról és erőszakcselekményekről”. A panaszosok ezen az alapon azt követelték, hogy minősítsék „illetlennek” a Szentírás szövegét, rendeljék el, hogy Bibliát csak nagykorúaknak legyen szabad eladni, és akkor is csak celofáncsomagolásban, rajta a terjesztést engedélyező pecséttel.

A hongkongi lakosság egy részének Biblia-ellenes rohamát az váltotta ki, hogy a hatóságok igen keményen reagáltak a *Student Press* című folyóiratban kö-

zölt, szexuális témákkal foglalkozó közvélemény-kutatásra: megtorló lépésekkel, sőt büntetőjogi felelősségre vonással fenyegették a kiadókat. Erre mintegy válaszul az olvasók nekiestek a Bibliának.

A Szentírás ügyében ugyanilyen határozottak voltak a hatóságok, csak épp az ellenkező irányban: közölték, hogy nem hajlandók korlátozni a könyv terjesztését, mert „a bibliai szöveg nem sérti a társadalom elfogadott erkölcsi és magatartási normákat”.

► MTI

Elkészült Noé bárkájának mása

Noé bárkájának kicsinyített, de hajózással alkalmas mását készítette el egy holland vállalkozó. A mintegy 70 méter hosszú, 9,5 méter széles, 12,5 méter magas özönvízi jármű egyelőre készítésének helyén, az Amszterdam közelében fekvő Schagenben látható, de nyár végétől útnak indul a holland vizeken, és más kikötőkben is várja a látogatókat.

A bárkát Johan Huibers jóformán egyedül építette. Bár a jármű méretei kisebbek a Bibliában szereplőnél, alkotója minden másban igyekezett megmaradni az eredetivel – ennek érdekében a Szentírás több változatát is elolvasta.

A vallásos vállalkozó fejében akkor fogant meg a bárka építésének gondolata, midőn egy ízben arról álmodott, hogy hazáját özönvíz sújtja. Ezzel együtt ő is hangoztatja, hogy a víz elleni küzdelemben óriási hagyományokkal rendelkező Hollandiában ettől ma már nem kell tartani.

Huibers egyik célja, hogy hajóútjai során a Bibliában szereplő olvasmányokat ismertessen meg az érdeklődőkkel, más

felől alapítványa részére igyekszik gyűjteni. Az út során élő állatokat is felvesz a fedélzetre, de a hajón már így is mintegy 1600 kitömött állat található. A bárkán

kiállítás, filmvetítés és a témába vágó számítógépes játékok várják az érdeklődőket, mindenképp a gyerekeket.

► MTI

Tádzsik bibliafordítás

Feltűnést keltett ökumenikus körökben, hogy a volt Szovjetunió egyik utódállamában, Tádzsikisztánban élő protestáns, ortodox és római katolikus keresztény csoport közös fordításban adta ki újperzsa nyelven az *Újszövetséget*. A már 1994 óta működő Tádzsik Bibliatársulat a vallási irodalmat eddig elsősorban oroszul jelentette meg. Az *Újszövetségnek* az ország nyelvére való lefordítása hatalmas kulturális jelentőségű lehet.

Bibliákat, egyes szentírás részeket és vallási irodalmat terjesztettek eddig is, de csak orosz nyelven. Eleinte főként a könyvtárak és az iskolák érdeklődtek, újabban azonban az ott állomásozó orosz csapatok is. Elhatározták, hogy a jövőben többé nem Oroszországból importálják a vallási irodalmat, hanem „helyben” nyomtatnak. A legkeresettebbek a házasságra vonatkozó bibliai szövegek, illetve *A Biblia népe* címmel megjelentetett életrajzok.

Az *Újtestamentum* tádzsik nyelvre való lefordítása ökumenikus együttműködés eredménye. Tádzsikisztán lakóinak száma közel hétmillió; ebből a keresztények csupán 5%-ot tesznek ki.

► Forrás: ÖTK

Déli harangszó Diósgyőrből

Június 11. és 17. között minden délben a diósgyőri evangélikus templom harangja szól a Kossuth rádióban. Diósgyőr hazánk egyik legrégebb települése, ma Miskolc egyik városrésze. *Anonymus* említi először, miután *Árpád* vezér *Böngérnek* adományozta a területet a várossal együtt, amelyet Győrnek hívtak. A diósgyőri vár fénykora I. Lajos király uralkodása alatt kezdődött. *Mária Terézia* idején telepedtek le oda felvidéki szlovákok és német ajkú evangélikusok. Önálló gyülekezetük a millennium évében alakult meg.

Templomukat 1902-ben szentelték föl; 41 méter magas tornyában három harang laci. A délidőben megszólaló, 377 kilós harangot *Seltenhofer Frigyes* mester műhelyében öntötték 1902-ben Sopronban.

► Forrás: RTV Részletes

HIRDETÉS

Meghívó

Szeretettel várjuk a gyülekezetek tagjait és az érdeklődőket június 16-án, szombaton családi szeretetnapra a Miskolci Evangélikus Egyházközség udvarába (Hunyadi u. 8.).

Program: • 9.30: Gyülekezés, előkészületek, éneklés • 11.00: Könyvünzés istentisztelet • 13.00: Ebéd (bográcsgulyás) • 14.00: Szellemi és sportvetélkedők, díjkiosztás, majd énekléssel, záróáldással a program befejezése • Egész nap gyermekprogramok

Az alkalomra bográcsgulyásfőző versenyt hirdetünk az egyházközségek csoportjai között, amelyre várjuk a jelentkezéseket.

Kérjük, június 10-ig jelezzék részvételi szándékukat, hogy részletes információkat tudjunk adni. E-mail: luther@chello.hu; tel./fax.: 46/505-727; 46/505-726.

Sándor Frigyes esperes

A rászorulóknak szolgálatában

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet közgyűléséről

Ismét bizalmat szavaztak Lehel László lelkész-igazgatónak a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet (MÖSZ) 2007. évi közgyűlésén. A MÖSZ Országos Szociális és Továbbképző Központjában rendezett május 30-i alkalmon a múlt évről tekintettek vissza, illetve a 2007-re vonatkozó terveket ismertették. A közgyűlés egyhangúlag támogatta azt a javaslatot, hogy a következő hatéves ciklusban is az evangélikus lelkész álljon a segélyszervezet élén.

Ezenkívül – a lemondott tisztségviselő helyére – két új tagot választottak a hatfős felügyelőbizottságba: G. Németh György az egyik nagy hazai telekommunikációs cég volt kommunikációs vezetője, Pröhle Gergely pedig a Magyarországi

Evangélikus Egyház országos felügyelője. D. Szebik Imre nyugalmazott evangélikus püspököt a közgyűlés felvette a MÖSZ pártoló tagjai közé.

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Alapítványának 2006. évi munkájáról D. dr. Hamati Béla nyugalmazott evangélikus püspök, az alapítvány kuratóriumának elnöke számolt be, ismertette azt a tervet, amely szerint össze konferenciát szerveznének a segélyezés etikai kérdéseiről – tekintettel mind a globális, mind a lokális szintre –, továbbá megvizsgálnák a segélyszervezetek egymáshoz való viszonyát is.

GAZSU

FOTO: MENYES GYULA

„Az emberi segítőkézségnek nincs határa”

Beszélgetés Lehel Lászlóval, a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet igazgatójával

► Természeti katasztrófák, árvizek, földrengések, cunami. Humanitárius katasztrófák, háborús övezetek. Súlyos egzisztenciális problémákkal küzdő családok, hajléktalanok, krízishelyzetben lévők... Számátlan emberi nyomorúság. A protestáns szellemiségű Magyar Ökumenikus Segélyszervezet (MÖSZ) kiemelkedően közhasznú szervezetként tizenhat éve végzi szolgálatát itthon és a világ több pontján azért, hogy enyhítsen a bajba jutottak terheit. Lehel László evangélikus lelkésszel, a szervezet igazgatójával készült az alábbi interjú a MÖSZ budapesti székházában. Nem egy belvárosi csupa acél-üveg irodaházban, hanem egy szerény, kellemes atmoszférájú, kertvárosi családi házban jártunk. A segélyszervezet vezetőjét először a rendszer-váltás utáni indulásról, a támogatói kör megnyeréséről kérdeztem.

– 1991-ben egész pontosan „két és fél” fővel indultunk – fél alatt egy félállású munkatársat értek. Ma mintegy kétszáz-an vagyunk, ha beleszámolom a hazai és nemzetközi munkában részt vevőket, stábtagnak – mondja Lehel László. – Az első évben egyáltalán nem volt adományozója a segélyszervezetnek, csupán egy német támogató adott száz márkát – ahhoz képest óriási fejlődés, és megnövekedett a felelősség, mind a hitelét a munkánkhoz, hogy ma negyven-ötven ezer fős (!) között van az állandó adományozói kör. Ez tulajdonképpen tizenöt év eredménye.

Sok önkéntes is segíti munkánkat, s lényegében azokat is munkatársainknak tekintjük, akik adakoznak. Ne hatalmas összegekre gondoljunk: átlagosan két-ötezer forintot ajánlanak fel.

Segítőink másik körét azok teszik ki, akik időről időre alkalmi munkákban vesznek részt, amikor hirtelen és azonnali feladat van: például árvíz esetén, vagy ha autókat kell kirakodni, raktárban szortírozni, adományokat szétosztani. Ma már a segélyszervezeti munka annyira összetett, külön speciális adminisztrációja van, hogy nagy nemzetközi segélyakciókat főállású munkatársak végzik.

– Szeretetszolgálatról nemrég segélyszervezetre módosult a hivatalos elnevezésük. Mi indokolta a névváltoztatást?

– Németországban a háború után több segélyszervezet alakult. Tevékenységünk sokrétűségét tekintve, illetve a nevünket összehasonlítva az angol, német kifejezésekkel azt láttuk, sokkal inkább a segélyszervezet ennek a megfelelője – Interchurch Aid –, így egy kis vajúdas után a változtatás mellett döntöttünk. Ezáltal, úgy vélem, karakteristikussá is váltunk, hiszen ma már nagyon sokféle

FOTO: FERKÉRE ANDRÁS

mészeten konzultáltam vezetőikkel, elmentem Kozma Imre atyához, kérdeztem, mit gondol arról, hogy protestáns vonalon is lesz segítőszolgálat. Nagyon nyitott volt, biztatott, bátorított, hogy indítsuk el ezt a munkát. A katolikusokat ilyen értelemben tehát nem foglalja magába a MÖSZ, de sok protestáns és ortodox egyházat igen. Az evangélikus egyház támogatását kezdettől fogva magunkénak tudjuk.

– Hol a határa a segítő szándékának – földrajzi értelemben, illetve az emberi és anyagi lehetőségek tekintetében? Ismertető fűzetük térképén kontinensnyi területet látok bejelölve, Srí Lanka, Thaiföld, Indonézia, Szudán...

– Sokféle határ van, valóban. Az egyik az, amit saját képességünk és tudásunk határoz meg. Nem szabad, sőt lehetetlen „mindig mindenütt” jelen lenni – kivétel,

kamódszer tekintetében. Nem jó, ha „mindenfélét” akarunk vállalni a házépítéstől a humanitárius segélyezésen át a vízellátásig. Elkezdtünk ezért specializálódni, így egy bizonyos területet át tudunk fogni, és igyekezünk azon tisztességesen működni.

A harmadik pedig a földrajzi határ. Tudatosan Kelet-Európa felé terjeszkedtünk, később továbbléptünk Közép-Ázsiába, majd a magyar szerepvállalással eljutottunk Afganisztánba is. A cunami kivétel volt; rendkívüli katasztrófa-helyzet lévén olyan jelentős adományozás indult meg hazánkban is, hogy „nem tudtunk kitérni előle”. Prioritásunk azonban Kelet-Európa és Közép-Ázsiá. Hosszú távon pedig Afrikába szeretnénk menni.

– Személyesen is felkeresi az adott helyszíneket, s a szervezet egyenruhájában Ön is gyakran rakodik, élelmet oszt, intézkedik, szervez. Kérem, idézzon fel párat legmegrendítőbb vagy legmeghatóbb élményei közül! Volt-e például életveszélyben?

– Megfordultam mindenütt, ahol szerepet vállalunk, hiszen nagy szervezetéről van szó, s nem tudunk úgy véleményre alkotni a munkáról, ha nem látjuk a helyszínt. Másrészt gyakran kell tárgyalni helyi kormányok, egyházak, segélyszervezetek vezetőivel.

Sok megrendítő élményem volt – talán a legelső, ami nagyon megfogott, az az áldozatkészség, amikor Magyarország egy emberként megmozdult a romániai forradalom idején. Egy másik emlékezetes pillanat, amikor az NDK-s menekülteknek bejelentették az esti órákban Csillebércen, hogy elhagyhatják az országot. Az az euforikus hangulat mélyen belém vésődött.

Számtalan csecsenföldi emlékem is van, az a helyzet, amelyben ott voltam, utólag visszagondolva az életveszély határát súrolta, bár amikor benne voltam, nem igazán törődtem vele... Ha halálfélelemmel végzi valaki a munkáját, akkor nem szabad ide jönnie dolgozni. Volt, amikor éles sorozatlövést küldtek körénk, harcok zajlottak Dagesztánban, és egész éjszaka házról házra jártak a fegyveresek. Amikor a szomszéd házban és az udvaron hallja az ember a lövéseket, akkor egy kicsit gyorsabban ver a szíve... Ami pedig a nyomorúságot illeti – ahhoz nem lehet hozzászokni, csak edződni. Mindenüket elvesztő emberek látványa... Csak sorolom: Bosznia, Horvátország, Szerbia. Emberi tragédiák.

De ami mégiscsak pozitívum – egyszerűsége a legdöbbenetesebb tapasztalatom –, hogy a legnyomorúságosabb helyzetben is milyen kreativitással tesznek biznyságot az emberek, és micsoda élni akarás van bennük. Nem adják fel! Letargiát szinte nem is láttam, még a legnagyobb katasztrófák közepette sem! Akárhová megyünk, azt látjuk, hogy az emberi segítőkézségnek szinte nincs is határa, olyan mértékű összefogással találkozunk. Ilyenkor azt gondolom: ha így rendeződne be a világunk, akkor az nagyon szép világ lenne...

– Istenképét hogyan formálták, módosították az átélték? Evangélikus lelkészi „énje” miként reagált?

– Közelebb került hozzám az Isten. Emberarcúvá vált, ha mondhatom így: a másik arcában, a másik munkájában, tevékenységében megpillantasz valamit, azt, hogy itt emberek áldozatot vállal-

nak, keresztet hordoznak a szó nemes értelmében, amikor a másikat mentik. Ez az istenkép engem a felebarát megismerése felé vitt, és az ő szemében, mozdulatában rajzolódik ki az, hogy tulajdonképpen mi a földi tennivalónk. Lelkileg, hitbelileg sokat épített, gazdagított, formált engem ez a tizenhat év.

– Igazgató úr, az afgán gyerekek hogy éjtik ki Petőfi idegen ajkúak számára nem könnyen kimondható nevét?

– Rendesen, megtanulták... (Nevet.) El is szavalta egy afgán kisdíák Petőfi Az álom című versét, sőt az aszádi evangélikus gimnáziumban is bemutatott tudományukat. Nagy élmény volt az afgán „petőfik” látogatása. Ez az utóbbi időszak legizgalmasabb projektje volt, „Petőfi-iskolák afgán diákokért” címmel. Az elismerés az aszádiakat illeti, ők voltak a motorjai; Homoki Gábor és Kalina Katalin tanárok, valamint egyik jószolgálati nagykövetségünk, Kovács Kóka István, aki velünk jött Afganisztánba is. Az akció keretében 2006-ban háromszázötvenezer forint gyűlt össze, amiből a MÖSZ által az afganisztáni Samarkandyanban épí-

tációval. Nemzetközileg elfogadott alapelvek mentén dolgozunk (Code of Conduct, tiszpontos „klasszikus” segélyezési elvek). Ciklikus projekt, tervezés, végrehajtás, elemzés, új tervezés – mindehhez hozzátartozik a folyamatos, korrekta kommunikáció, a kapcsolattartás.

– Kevesen tudják, hogy idősök házi gondozása, ápolása mellett családok átmeneti otthonát, drogambulanciát, hajléktalanszállót is működtet a MÖSZ.

– A kezdettől fontos volt számunkra a hazai tevékenység. Bár közel sem kapunk akkora publicitást, mint a nemzetközi munka, tizennyolc intézményünk működik harmincnégy különálló szolgálattal országszerte! Nem a szenzáció kategóriájába tartoznak – napi súlyos küzdelmek ritkábban kerülnek a sajtóba. Sokan felkapják a fejüket: tényleg? A segélyszervezetnek egymilliárdos forgalma van évente – ez évben, mostanáig ebből 541 milliót Magyarországon költöttünk el.

Az „újabb” szociális problémákra próbálunk reagálni; ezek olyan struktúrákat kívánnak, amelyek túlnőttek az

FOTO: KIS BOZAI

tett s Petőfiről elnevezett iskolát szereljük fel tanszerekkel.

Röviden összefoglalva: sikerült találni egy olyan összekötő kapcsot, amely egymás számára érthetővé és megközelíthetővé teszi Magyarországot és Afganisztánt, és nagyon emberivé a segélyezést. A gyerekek látják, hogy mi lett abból, amit gyűjtöttek; ez nekik is fantasztikusan jó érzés, sajátjuknak érzik az ügyet, ők is részesei az akciónak. Igen, ez egy nagy történet... Plakátot, ismertető fűzetet készítettünk az iskoláknak, s idén is meghirdettük a gyűjtést; hatszázötvenezer forint gyűlt össze. Adományozóinkhoz is felhívással fordultunk e témában, e körben szintén szép eredményekkel zártuk a gyűjtést. Itt kapcsolódik be a segélyszervezet társadalmi szemléletformálási szándéka – ez fő ága kezd lenni a kommunikációs tevékenységünknek is.

– Nagy gondot fordítanak a szakszerű kommunikációra, annak bemutatására, mit mire költöttek. Ezt adományozók – akiknek a száma évről évre nő – honorálják. Hatalmas bizalmi tőkével rendelkeznek egy alapvetően bizalmatlan világban...

– A segélyszervezeti munkában a visszacsatolás nagyon fontos dolog, erre mi tudatosan törekszünk elszámolással, információval, képanyaggal, dokumen-

egyházak lehetőségein. Nem javult a szociális helyzet hazánkban. Persze ha utcán osztunk élelmiszert, ott mindig nagy az érdeklődés, ma ezer, holnap kétezer ember jön el – itt nem mérhető a valódi helyzet. De megdöbbentő, amit elhivatott szociális munkások beszámolóiból tudunk: családok olyan kilátástalan helyzetbe kerülnek, hogy egyedüli menedékük egy intézmény. És nem azért, mert elherdálták a pénzüket...

Egyik fő törekvésünk, hogy megtérhessen a reintegráció, ám ez nagyon nehéz feladat. Pár évvel ezelőtt elsőként találtuk ki Magyarországon az úgynevezett félutas házat. Az átmeneti otthonból kikerülve itt önálló életet kezdenek a családok, és innen léphetnek majd tovább albérlésbe. Miskolcon ez a módszer már működik. Jószolgálati nagyköveteink, dr. Lévai Anikó és Kovács Kóka István – előbbi 1997, utóbbi 2004 óta – közismertségüket is latba vetve aktívan segítik munkánkat, jó hírvivőink.

– Végül kérem, ossza meg a szervezet munkájával kapcsolatos legfrissebb hírt az Evangélikus Élet olvasóival.

– A székelyföldi Hodgyán az árvíz után felépült egy óvoda-iskola komplexum, ezt a lap megjelenésének napjaiban adjuk át.

KÖHÁTI DÓRA

FOTO: KIS BOZAI

szeretetszolgálat van, egészen kicsik is, így a megkülönböztetés is egyszerűbb.

– A szervezet lefedi a magyarországi egyházak összességét?

– Részben felőleli. Megalakulásunkkor már létezett a Magyar Máltai Szeretetszolgálat és a Katolikus Karitás. Ter-

ha katasztrófák egymásba csúsznak –, figyelni kell arra, hogy meddig bírjuk tartani a tempót, meddig vagyunk képesek szakmailag tartható színvonalon teljesíteni.

A másik határt ott húznám meg, hogy törekedni kell a munkában egyfajta elmélyülésre. Egy adott vonalon, stílus, mun-

JUHÁSZ GYULA

Emberi hitvallás

Hiszem, hogy járt e földön egy szomorú, magányos Galileai férfi, ki harminchárom évvel Többet tudott, mint minden Cézár, poeta, mágus, S szelíd szava erősebb, mint minden büszke kétely.

Hiszem, hogy az igéje túléli dómok ormát, Az arany kupolákat, a máglyát és a kardot, Hiszem, ha sohasem jó, mit hirdetett, az Ország, Hogy az az Út, Igazság, melyen ő az égbe tartott.

Remélem, hogy e földön, mely völgye siralomnak S csillaga küzdelemnek, a dúvadak helyébe Szelidebb népek állnak, s rózsásabb lesz a holnap, És nem lesz a bitófán mártírhalott a Béke.

Remélem, hogy a munkás megkapja méltó bérét, És nem lehet henyélni bíborban és selyemben, S a paloták alatt nem támolyog az éhség, S ebek harmincadán nem tengődik a Szellem.

Szeretem e világnak minden gyönyörűségét És minden bánatát, a napot és esőt, A márciusi zsongást, a decemberi békét, A kelő csillagot és a lepihenőt.

Szeretem kis fiúk és lányok forradalmát Iskolák udvarán s a dérvért öregeknek Bús topogásait, sírok örök nyugalmát, Csak Mammon, gyilkosunk, csak téged nem szeretlek.

(1925)

10. Tamás-mise

Tizedik alkalommal gyülekeztek össze a főváros fiataljai a Tamás-mise szervezőinek hívására június 3-án a zuglói evangélikus templomba, hogy a kételkedők és keresők istentiszteletének névadójáról, a János írása szerinti evangélium végén főszerepet kapó Tamásról és bizonyágot kereső példájáról halljanak. A magyarországi Tamás-mise két éves történetében először volt példa arra, hogy dialógusprédikáció hangzott el.

Pröhle Gergely, a kelenföldi gyülekezet tagja – egyszersmind egyházunk országos felügyelője és négygyermekes családapa – személyes hangvételű kérdéseivel és saját aktuális élethelyzetével, dr. Bácskai Károly, a budahegyvidéki gyülekezet lelkesze pedig a teológus-lelkész gyakorlati megoldásaival közelítette meg a témát. A több mint kétszáz fős gyülekezet előtt kötetlen formában együtt gondolkodó igehirdetők párbeszédükben így fogalmazták meg az evangéliumi történet üzenetét: a kételkedés emberi természetünk sajátja, amelyet minden közösség és keresztyén ember vállalhat. Lehetünk Tamások, mert Isten a kételkedésben, a keresésben, emberileg nehéz helyzetekben, sőt akár a kilátástalan szomorúságban is megjelenik, és megismerteti önmagát...

A következő Tamás-mise szeptember 16-án 15.30-tól lesz, a városszéki keretében szabadtéren, a Deák téri templom háta mögötti Városháza parkban.

■ HORVÁTH-HEGYI OLIVÉR

A könnyűzene súlya

Lezajlottak a kerületi missziós napok. Nagy kár, hogy a három közül csak az egyiket vehettem részt, viszont nagy öröm, hogy éppen a nyugati kerületre esett a választásom. Ennek a miértjéért szeretném megosztani a kedves olvasóval.

A ragyogó napsütés igazi ünneppé tette ezt a napot mindannyiunk számára, a győri Öregtemplom udvarán az óvodástól a nagyszülőkorúig minden generáció képviseltette magát. A programok közti szünetekben forró kávét és finomabbnál finomabb süteményeket fogyasztva beszélgethettünk rég nem látott barátainkkal, testvéreinkkel. Bevallom, ez a családias hangulat szinte pihentetően hatott rám, egészen könnyűnek éreztem magam, amikor beültem a jó hívős templomba, hogy meghallgassam a pécsi gospelkórus szolgálatát (aki személyesen is ismer engem, az tudja, hogy nem olyan egyszerű könnyűnek éreznem magam, mivel elég régóta nehéz vagyok...).

Mielőtt leírnám, hogy mennyire élveztem ezt a koncertet, el kell mondanom, hogy magam is régóta játszom különböző gitárokon, s ennek az az egyik kellemetlen mellékhatása, hogy sosem lehet tudom magam teljesen átadni a zene élvezetének. Valamilyen „szűrő” mindig bekapcsolva marad; figyelem, hogy mi történik, keresem és meg is találok a legapróbb hibákat, s igyekszem a lehető legtöbbet tanulni belőlük. Mindig hátul ülök, hogy semmilyen – az előadóval létrehozható – szem-és/vagy mosolykontaktus ne ragadhasson magával kritikuss szemléldésem és hallgatóságot befolyásoló; igen, lehet mondani, hogy igazi hiény vagyok.

Akkor tehát következzen maga az élmény. Elkezdődik. Szépen énekelnek, sőt nagyon szépen. Tiszták, valósággal harapnak a harmóniák, kiegyenlítették a szólamok, a kórus tagjai nagyon fegyelmezettek, de a mosolyuk megmarad szívből jövőnek; úgy gondolom, ezt nem lehet tanítani. A karvezető srác profi, jól ismeri a kórusát. Úgy vezényli őket, mintha – talán egy kicsit sántít a hasonlat – ő maga egy nagyon komoly keverőpult lenne, amellyel szabályozni lehet a kórus mint hangszer hangerejét, hangszíneit, dinamikáját. S ha mindez még nem elég, előénekes szolistaként is „villant” egyet-kettőt. A zenekar is nagyon jó, bár nem mindig hallom a basszusgitárt, és szívemnek igen kedves lenne – a hangszerelem miatt – egy klasszikus rock-dob hangzás. Csodálatos az összhang, szinte együtt lélegeznek.

Ekkor elismeréssel bólint bennem az önjelölt szakértő, s azt mondja: ez igen! Mennyi munka, mennyi áldozat lehet ebben a már-már tökéletes megszólalásban! Így folytatódik a kórus műsora; bizonyágteljesen összekötő beszédeket is hallhatunk, érezni, hogy a missziói nap gyülekezete is egyre bátrabban tapsol. A „Cum ba yah, my Lord”-feldolgozás pedig – nem túlzás! – világszínvonalú.

Éppen egy lassú, imádságos dal szövege, amikor észrevettem, hogy én is együtt lélegezem velük, én is együtt dúdolom-imádkozom velük az éneket, amelyből angolnyelvtudás híján egyébként alig értem valamit. Hiába ültem hátul, úgy éreztem, hogy nem sikerült megóvnom magam, a hívős kritikust; úgy éreztem, ez az én imádságom, teljesen magával ragadott az a semmihez sem hasonlítható önkifejezési mód, amelyre csak a zene képes.

Nehéz megfogalmazni, milyen felemelő érzés az, amikor a kutakodó szemléldésemből, de akár csak a türelmes végighallgatásból is elevenünkbe hasító felismerés lesz. Annak felismerése, hogy az Isten közelebb van hozzánk, mint gondolnánk, itt van közöttünk, meghallgatja éneket elhangzó imádságunkat, gyönyörködik a dicséretet mondó spirituálékban, és megáld mindannyiunkat, hogy ne menjünk haza üres kézzel, üres szívvel. Annak a felismerése, hogy nem a mi munkánk, áldozatvállalásunk, erőlködésünk eredménye világszínvonalú, hanem az ő szeretete, ő maga az.

Hálás vagyok, és úgy érzem, mindannyian hálásak lehetünk Istennek azért, hogy ilyen alkalmakat szerez számunkra, hiszen az ő jelenlétében együtt lenni a leginkább megerősítő élmény.

Kedves olvasó! Tudott dolog az, hogy az evangélikus egyházban sokak számára még ma is kérdéses a keresztyén könnyűzene létjogosultsága. Aktív keresztyén zenészként, egyszersmind hallgatóként most azért „ragadtam billentyűzetet”, hogy elmondhassam: véleményem szerint a keresztyén könnyűzene alkalmas és méltó arra, hogy Isten szolgálatában állva bárhová elvigye és szívekbe plántálja az örömhírt. A pécsi gospelkórus szolgálata több száz ember előtt bizonyította ezt a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület missziói napján, május 19-én Győrött.

■ HUSZÁK ZSOLT

Kedves Gyerekek!

▶ **Most induló hatrészes sorozatunkban Petivel és Bálinttal, két jó barátal ismerkedhetek meg. Mindig együtt töltik a szünidőt, és sok kalandban van részük. Minden részben találtak egy-egy rejtvényt is. A helyes megfejtéseket – akár utólag is – küldjétek el szerkesztőségünk címére (Evangelikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.); a borítékra írjátok rá: Gyermekvár. Jutalmul a végén ajándékosomagot kaptok.**

Peti és Bálint már óvodáskoruk óta jó barátok. Bár az is igaz, hogy mindig csak az iskolai szünetben tudnak együtt játszani, amikor Bálint a nagyszüleihez utazik. Peti apukája ott lelkész, és Bálint nagyszüleinek a szomszédságában laknak.

A szünet első napjaiban a fiúk a parókia hatalmas kertjében, a fák között katonásdit játszottak. Amikor megéheztek, beszaladtak Petiékhez egy szelet vajás kenyérért. Miközben jóízűen majszolták, Peti lelkesen mesélte apukájának:

– Apa, képzelj! Az előbb én voltam Nagy Sándor, Bálint pedig Napóleon. Mind a kettő remek hadvezér volt. Nekünk ők a példaképeink!

– Nekem pedig az a kapernaumi százados, aki kiváló katonája volt.

– Mikor élt? Amikor Mátyas király?

– Nem. Ő Jézus korában élt, a Római Birodalom katonája volt. Az emberek nagyon szerették őt, mert bár nem volt zsidó vallású, zsinagógát épített nekik.

Egy nap nagyon megbetegedett a szolgálója, akit nagyon kedvelt. A százados korábban már hallott Jézusról, és hitt abban, hogy ő meg tudja gyógyítani a beteget. Ezért elküldte a zsidók véneit, hogy hívják el hozzá Jézust. Amikor odaérték a Mesterhez, kérték őt, hogy tegye meg, amit a százados kér, mert megérdemli.

Jézus el is indult. Ahogy közeledtek a házhoz, a százados elébe küldte barátait ezzel az üzenettel: „Uram, ne fáradj azzal, hogy ide gyere, mert nem vagyok méltó arra, hogy a hajlékomba jöjj. De magamat sem tartottam méltónak arra, hogy elmenjek hozzád. Csak szólj egy szót, és tudom, hogy meggyógyul a szolgálóm.”

gám. Mert nekem is vannak katonáim. Ha azt mondom az egyiknek: »Menj el«, ő elmegy. Vagy a másiknak: »Tedd ezt«, akkor megteszi.”

Jézus ennek hallatán nagyon elcsodálkozott, és azt mondta a vele levőknek: „Bizony, egész Izraelben nem találtam még embert, akinek ilyen nagy lenne a hite.” Mire a követek visszatértek a háza, a beteg szolgáló újra egészséges volt.

– Látjátok, fiúk, nem az a legfontosabb, hogy egy katonája jó célzó legyen, jó fegyvere legyen, vagy hogy minél több katonának parancsolgasson, hanem az, hogy higgyen Jézusban, és az ő segítségét kérje.

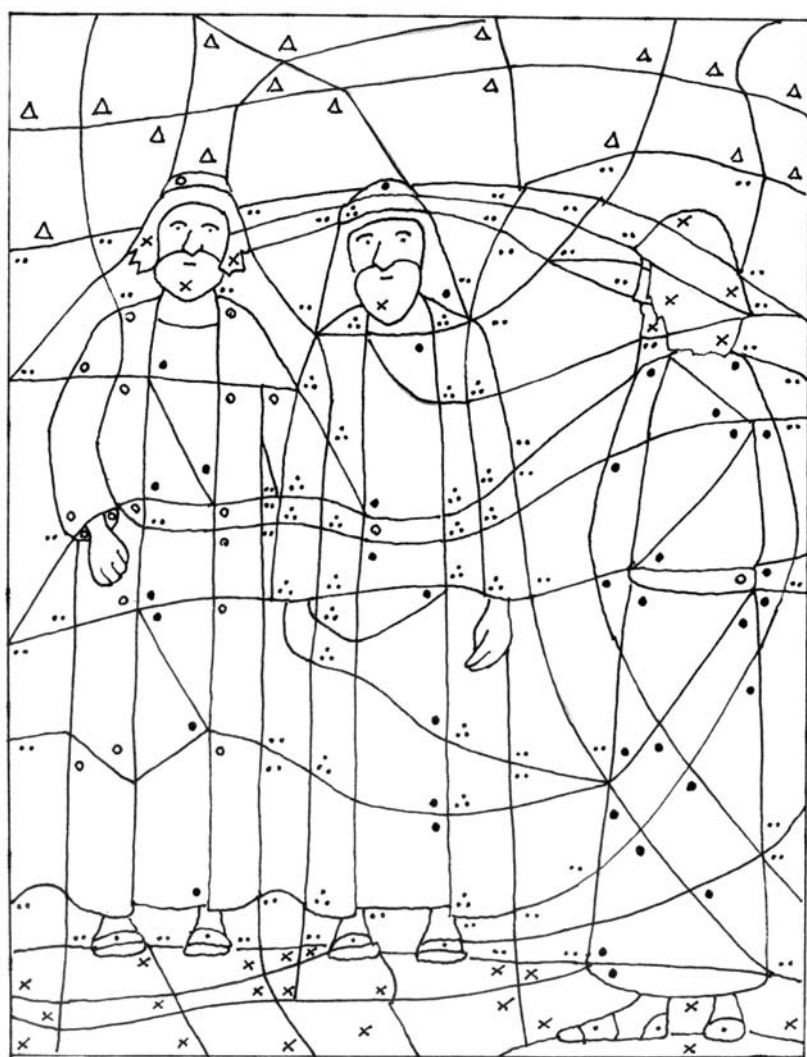
Színezzétek ki a jeleknek megfelelően az ábrát. Vajon kiket ábrázol a kép?

GYERMEKVÁR

Rovatgazda: Boda Zsuzsa

- Δ világoskék
- .. világosbarna
- × sötétbarna
- fekete
- o sötétkék
- sárga
- ∴ zöld

RAJZ: JENES KATALIN

HETI ÚTRAVALÓ

Krisztus mondja: aki titeket hallgat, engem hallgat, és aki titeket elutasít, engem utasít el. (Lk 10,16)

Szentháromság ünnepe után az 1. héten az Útmutató reggeli és heti igéiben Isten szent igéjének a sorsáról olvashatunk. Jézus azonosítja magát evangéliuma továbbadói. Isten az írott, a hirdetett és a testté lett Igében szól ma is hozzánk bennünk lakó Szentlelke által – ezért nem ünneptelen az egyházi évnék ez a most kezdődő második fele sem; minden vasárnap Krisztus fel-támadását ünnepelhetjük! „Áldott az Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, aki megáldott minket minden lelki áldással a Krisztusban.” (Ef 1,3; Lk) A névtelen gazdag – s őt testvére – nem hallgatott Mózesre és a prófétákra, és megtapasztalhatta: az örök élet ünnepi lakomája nem „átjáróház”, „hogy akik innen át akarnak menni hozzátok, ne mehessenek se onnan ide át ne jöhessen senki” (Lk 16,26)! Hol töltöd az örökkévalóságot? Ezt e földön kell eldöntenie mindenkinek! Isten segít a döntésben (Lázár neve is ezt hirdeti); de nem őt, hanem egyszülött Fiát küldte hozzánk, aki halott volt, de íme, él örökké! Miért tette? Mert „Isten szeretet”, s azt várja tőlünk, „hogy aki szereti Istent, szeresse a testvérét is” (1Jn 4,16b.21)! Luther Márton összekapcsolja e kettős, nagy parancsolatot: „Mert ha hittemmel megismerem, hogy mennyire szeret engem az Isten, akkor a szívem feltétlenül megtelik Isten iránt örvendő szeretettel, és – a felebaráti szeretethez lát hozzá. Ha látja, hogy az mezítelen, felruházza; ha éhes, táplálja, s így tovább.” Jézus nyári missziói gyakorlatra küldte ki hetvenkét tanítványát saját hazájukba: „Menjétek el! Íme, elküldlek titeket...” „Gyógyítsátok az ott lévő betegeket, és mondjátok nekik: Elközelített az Isten országa.” (Lk 10,9) Jeremiás a templomba küldte el Bárúkot: „...menj, és (...) a böjt napján olvasd fel a nép előtt a tekercset...” Júda királya elégette a tekercset, de a próféta újból lediktálta beszédeit, amelyeket Jeruzsálem lakói „nem hallgattak meg” (Jer 36,6.31). Íme Isten igéjének a sorsa! Pál és munkatársai nyíltan, nem tisztátalan szándékkal hirdették Isten evangéliumát, „mint akik nem az embereknek akarnak tetszeni, hanem a szívüket vizsgáló Istennek”; „mindenkit egyenként” intettek és buzdítottak (1Thess 2,4.11–12). Péter apostol lelkipásztori beiktatása e „három az egyben” kérdés megválaszolásából állott: „Simon, Jóna fia, szeretsz-e engem?” Jézus a saját nyáját bírta őt csak „kedvelő” apostolára: „Őrizd az én juhaimat!?” S a pásztortok pásztora így hívta el őt (is!): „Kövess engem!” (lásd Jn 21,15–19) Az utolsó vacsora után az Úr Jézus első kérdése ez volt: „...ki a nagyobb? (...) Ugye az, aki az asztalnál ül? Én pedig olyan vagyok közöttetek, mint aki szolgál.” (Lk 22,27) Pál fogsága is az evangélium elterjedését szolgálja, mivel sokan „félelem nélkül, bátran szólják Isten igéjét”. „...Krisztust hirdetik, és én ennek örülök.” (Fil 1,14.18) Isten igéje ma is élő és ható: „Te örök evangéliom, / Te légy vezérem utamon! / Én ismerem hatalmadat.” (EÉ 287,4)

■ GARAI ANDRÁS

ISTENTISZTELET-KÖZVETÍTÉS A DUNA TELEVÍZIÓBAN

Bemutatkozik a nyíregyházi evangélikus gyülekezet

A 18. század közepén Nyíregyháza még jelentéktelen falu volt. A gróf Károlyi családnak köszönhetően 1753-ban háromszáz, evangélikus felekezethez tartozó család érkezett öt Békés megyei településről. A szabad vallásgyakorlat ígéretét kapó lutheránusok lelkész és tanítót is hoztak magukkal. Példás felekezeti elkötelezettségük jele, hogy még ebben az évben egyszerű csűrtemplomot építettek, hogy istentiszteleteiket meg tudják tartani. Harminchárom év múlva, 1786-ban Magyarország egyik legnagyobb evangélikus templomának szentelésére gyűlhetek össze.

A rendszerváltozás éve új fordulatot hoztak az intézmények életében. Az evangélikus egyház 1991-ben visszakapta gimnáziumát, majd öt évvel később általános iskoláját. Jelenleg több mint ezer diák tanul a két intézményben. 2001-ben korszerű, mintegy százharminc főt befogadó evangélikus kollégium szentelésére került sor. A tanévzáró istentisztelet egyben a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium fennállásának kétszázadik évfordulója alkalmából rendezett, egy éven át tartó ünnepségsorozat záróalkalma is, amelyen a két iskola tanulóit és tanárait mellett a gyülekezet tagjai is részt vesznek.

A tizenkétezer fős gyülekezetben még elevenen él két meghatározó 20. századi lelkész, Balczó András és Joób Olivér szolgálatainak, valamint két, Nyíregyházán székelő püspöknek, Túróczy Zoltánnak és Geduly Henriknek az emléke.

A városban három önálló egyházközösség működik, a legnagyobb a nagytemplomi gyülekezet. Ennek területén működik a negyven testi és értelmi fogyatékos gyermeknek otthont adó Élim Evangélikus Szeretothon, a nincstelenek gondját felvállaló Oltalom Hajléktalanellátó Szolgálat, valamint a kilencvenfős Em-

Evangélikus istentisztelet közvetítése Nyíregyházáról

A Duna Televízió június 17-én 10 órai kezdettel istentiszteletet közvetít felvételről Nyíregyházáról, ahol hazánk egyik legnépesebb evangélikus közössége található. A városban két lutheránus oktatási intézmény is működik, a Nyíregyházi Evangélikus Általános Iskola, valamint a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium. A két iskola közös tanévzáró istentiszteletén – amely egyben a gimnázium alapításának kétszázadik évfordulójára rendezett ünnepségsorozat záróalkalma is – ígét hirdet dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke.

maus Szeretothon, amelyhez kapcsolódóan tavaly új templom épült. Jövőre pedig új evangélikus óvoda nyitja meg kapuit.

FOTO: HORVÁTH-HEGYI OLIVÉR

A gyülekezet és az oktatási intézmények története szorosan összekapcsolódik. A 18. század végére három városi iskolát és tíz tanyasi tanítói állást tartott fenn a gyülekezet. A 19. században tíz új tanyasi iskolát, leánygimnáziumot, városi főgimnáziumot, tanítóképzőt és professzori iskolát is alapítottak.

Az evangélikus egyház kiterjedt, magas színvonalú iskolarendszere 1948-ig, az államosításig működött. A szocialista eszmék, a keresztényellenes ideológia és az államhatalom mindezt egyik pillanatról a másikra lerombolták. Az iskolákat elvették, a hitoktatást beszüntették, a több száz éves hagyomány, a gyülekezeti hitélet és az iskolában folyó nevelés a szocializmus martaléka lett.

ISTENTISZTELETI REND | 2007. június 10. – Budapest

Szentháromság ünnepén 1. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.

Lekció: 5Móz 6,4–9; Lk 16,19–31. Alapige: 1Jn 4,16b–21. Énekek: 65., 232.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Balicza Iván; **II., Hűvösvölgyi út 193., Főb** de. 10. (úrv.) Gertrud Heublein; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 II. Sztójánovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Sztójánovics András; **Csilaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyér, IV. Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfi Gyuláné; de. 11. (úrv.) Győri Gábor; du. 7. (a Bach-hét záróalkalma) Gerőfi Gyuláné; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Aradi György; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Szpisák Attila; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. (úrv.) Kertész Géza; **VIII., Vajda P. u. 33.** de. 9. Smidélus András; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv.), énekverses liturgia) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. (úrv.) Smidélus András; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Blázy Árpád; de. 11. (úrv.) Blázy Árpád; du. 6. (a gyülekezeti kórus évadzáró hangversenye) dr. Joób Máté; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. dr. Joób Máté; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Asztalos Richárd; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Kende György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Gacsóné Verasztó Teodóra; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. (úrv.) Gacsóné Verasztó Teodóra; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Petri Gábor; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 75. (nagytemplom)** de. 10. Bátorvicsky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Kósa László; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Kósa László; **Rákocsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Eszlényi Ákos; **Rákosszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Hulej Enikő; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Hulej Enikő; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (családi) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátás; **Budafoke, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Názáret-templom, Mátraszentimre-Bagolyirtás** de. 11. dr. Zsigmond Árpád; **Pilisörösvár (református templom)** du. 2.

■ Összeállította: BODA SZUSZA

Aktív a nyugdíjas papok köre

Tíz évvel ezelőtt támadt idősb Görög Tibor lelkésznek az a gondolata, hogy jó lenne egy olyan kört létrehozni nyugalmazott budapesti lelkészek számára, ahol lehetőségük nyílna a teológiai, illetve az egyházat érintő kérdésekről folytatott eszmecsereére.

Az elgondolást tett követte; az érdeklődő lelképásztorok a Deák téri evangélikus gyülekezetben azóta is havonta találkoznak egymással. Így maradt ez a továbbiakban is – annyi változással, hogy az ötletgazda ifjabb kollégáinak – Juhász Gézának, Missura Tibornak és Selmezi Jánosnak – adja át a stafétabotot.

A legutóbbi, június 1-jén tartott alkalom a hagyományoknak megfelelően áhítattal vette kezdetét, amelyet *Laborcziné Pröhle Margit (képkön)* tartott 5Móz 8,1–7 alapján. Ezután *Mersich Endre* nyugalmazott mérnök, a fennállásának 450. évfordulóját idén ünneplő soproni Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium (Líceum) és Kollégium volt diákja adott rövid iskolatörténeti áttekintést, illetve emlékezett vissza középfokos iskolai élményeire. A következő előadó

FOTO: GAZDAG ZSUSZANNA

– ugyancsak volt licista –, dr. Hunyadi Zoltán nyugalmazott tanár színtén iskolai témánál maradt: a fővárosi iskolaszervezetét elemzte. A kör vendége

volt Pröhle Gergely országos felügyelő is, aki egyházi kérdésekről beszélgetett a résztvevőkkel.

■ G. Zs.

Családi istentisztelet a Fásorban

Amikor a fásori gyülekezetben Aradi György mellett tavaly nyár óta szolgáló beosztott lelkész, Szántó Enikő átvette a családi istentisztelet vezetését, érdekes jelenséggel szembesült: a gyülekezet szociális és életkori összetételéből adódóan ezekre az alkalmakra olyan családok jöttek, amelyekben a gyerekek vagy egészen aprók, vagy az óvodás és kiskolások korosztályból kerülnek ki.

Az ifjú lelkész az egyébként máshol is élő családi istentiszteleti formát jó érzékkel szabta kifejezetterre a korosztályra. A gyermekek az idei utolsó, június 3-i – a 2006/2007-es tanévet lezáró, szeretetvendégséggel kiegészített – alkalmon is érdekes és izgalmas módon kapcsolódhattak be a liturgiába: a számukra kevésbé praktikus padok helyett az oltárlépcső előtti párnákon ülve, közös énekekkel, feladatokkal és játékokkal.

A családi istentisztelet biztos alapjának tekinthető a fásori közösség háromhetente szervezett baba-mama klubja.

Ennek tagjai – szintén Szántó Enikő vezetésével – mindig más-más gyülekezeti tagnál találkoznak. Ami a családi istentiszteletet másik „célközönségét”, az óvodásokat és a kiskolásokat illeti, ők a heti hittanórákon találkoznak a Damjanich utcai gyülekezeti teremben, illetve a szépen felújított ifjúsági klubban. Itt – az életkori sajátosságokat maximálisan figyelembe véve – egy nagyobb létszámú

csapatban Gál Zsuzsanna, egy kisebb csoportban Deák Dániel ismerteti meg a kicsiket hitünk alapjaival, nem feledkezve meg közben a közösséget formáló játékról sem. És mivel egy-egy alkalom után a gyermekeket mindig nehéz hazacsalogtatni, reménységgel mondhatjuk: a Fásorban biztosítottak látszik a gyülekezeti utánpótlás.

■ REZSABEK NÁNDOR

A SZERZŐ FELVÉTELE

Száz éve született dr. Levius Ernő

Dr. Levius Ernő osztályfőnököm volt 1945 és 1952 között. A hadifogságból hazatérve 1945 őszén vette át az akkori II/b-t. Matematikát és fizikát tanított, majd ábrázoló geometriát is. Ez már a felsőben, a reál tagozaton volt kötelező tárgy. Kifejezetten az ő kedvéért, másként fogalmazva az ő biztatására mentem a reálba. Pedig szerettem a négy évig tanult latint is. A „humánba” készültem, de Ernő bácsi azt mondta: „Csak nem hagysz el engem, én a reált viszem tovább.” Ekkor vált ketté nagy létszámú osztályunk.

Szeretünk egymást. Azt hiszem, nem csak számomra jelentett többet egy jó osztályfőnök. Persze az alap nála is – mint minden fásori tanárnál – a kimagasló tudás volt, amely imponált nekünk, lenyűgözött minket. Mégis, ha rá emlékezünk, embersége, ragyogó intellektusa, konfliktuskezelő képessége kívánkozik az élre.

Férfi volt – érzelmekkel, indulatokkal. Nem hívalkodott velük, de nem is rejtegette őket. Alig emlékszem esetekre, amikor felemelte a hangját; ha mégis így tett, annak mindig morális indítéka volt. Elsősorban ő valóította meg a mi osztályunk – és nyilván még több osztály – életében azt, amit fásori szellemnek, fásori nevelésnek tartanak. Tőle tanultunk meg, hogy önmagunkkal kell versenyeznünk, magunkból kell a maximumot kihozunk, nem elégedhetünk meg viszonylagos sikerekkel. Törvényszerű volt, hogy aki az osztályból egyetemre jelentkezett, azt – az egyházi iskolai háttér ellenére – felvették teljesítménye alapján.

1952-ben megszüntették az iskolát. Levius Ernő, ahogy ma mondanánk, kapós volt a munkaerő-piacon. Azt hiszem, elsősorban azon adottsága révén, amelyet igazán a szakmabeliek tudnak értékelni. Egyszerűen zseniális volt a pontosságot illetően a kísérletezés, a mérések, a metodika területén. Így érthető, hogy a Műgyemtem Kísérleti Fizika Tanszékén folytatta pályáját. De léleklében megmaradt fásori tanárnak.

Ezt tapasztalhattuk évente, amikor szokás szerint összejöttünk egy-egy találkozóra. Tanáraink közül Levius Ernő és Gyapay Gábor volt rendszeres résztvevője ezeknek az alkalmaknak. Érdekelte őket a sorsunk, tanácsaikra mindig számíthattunk.

Levius Ernő mélyen hívő ember volt. Nem hivalkodó-szemérmes, de evidens hittel. Érdeklődött a filozófia és a teológia iránt, természettudósként izgatták az élet végső kérdései. Olykor beszélt erről, a kereső-kutató, kételkedő ember problémakezelésével. Nem mond mindennek ellent, hogy jó humorú, valamennyire akár bohémnek is nevezhető személyiség volt. Becsülte a jó társaságot, szívesen oлдódott fel a hangulatban.

Ha valamelyikünk botlott, akkor szelíd határozottsággal elérte, hogy az illető vállalja, egyben meg is bánja tettét. Így többnyire büntetés nélkül is megvalósult a nevelési cél. Osztályfőnökként igazi bravúrait viszont azok az esetek jelentették, amikor valamelyikünkre – olykor elhamarkodottan indulatból – egy másik tanár kért büntetést. Ernő bácsi ilyenkor

többnyire azt az utat választotta, hogy minimális büntetés kiszabásával formálisan eleget tett a kolléga kívánságának. Az esetet viszont felhasználta arra, hogy jól érthető példabeszédekkel tartva felkészítsen minket az életre. Mert az életben nem mindig az igazság érvényesül, kell tudni kompromisszumokat kötni. Súlyos igazságtalanságot viszont nem visel el. Ilyenkor értünk is, velünk is határozottan képes volt megütközni, attól függetlenül, hol rejtőzött az igazság. Ritkán tévedett.

Képes volt szeretetet adni és elfogadni is. Igényelte, hogy szeressük, jólesett neki.

1952 júniusának utolsó napjaiban érettségiztünk. Már bontották, alakították az iskolát az „új időszámítás” szerint. Könnyes szemű tanárok előtt vizsgáztunk. Az érettségi után Ernő bácsi félrevont bennünket. „Ti vagytok az utolsó fásori osztály – mondta. – Nem látjuk a jövőt, nem tudjuk, lehet-e még egyszer iskolánk. Elsősorban a ti felelősségetek őrizni a lángot, és ha az Úristen megadja a lehetőséget, akkor tenni a Fásor újrindításáért.”

Életem felejthetetlen pillanata volt, amikor 1989. szeptember 2-án, harminchétf év után az első évnyitón szót kaptam. Jelenttem a zsúfolt terem által percekig ünnepelt egykori osztályfőnökömmel, hogy teljesítettük a megbízást.

Levius Ernő száz éve született, 1993-ban hunyt el. Nehéz évszázadban, nehéz korban élt. Példát mutatott. Életműve az evangélikus neveléstörténet aranybetűs fejezete.

■ FRENKL RÓBERT

Teokesing

– Ismerős a szó?
– Hát... ööö, persze, a „teo” világos.
– És a „kesing”?
– Az meg egy világos szín, olyan szürkés-zöld, leginkább egy ló. Egy kese ló meg annak az inge. Vagy valami angol? Az ékezet nélküli billentyűzeten így kell írni, hogy késelni, csak angolosan!
– Teo-késelés? Nem túl biztató, pláne egy egyházi lapban.
– Tényleg, hogy kerül ez ide?

Ne a késelésből induljunk ki, hanem – mondjuk – egy fáradt családapából. Nézzük meg, mi tesz jót neki! Kell neki, ad egy: kimozdulás, ad kettő: kaland, és add hozzá háromnak a családot (ezt a szakirodalom bizonyítja). Tegyel mind-ehhez még egy herkentyűt, add hozzá az internetet, és össze is állt a geocaching (ejtsd: geokesing) mozgalom, az országos játék, ami nem is olyan rossz!

A honlapjukon megtalálhatók Magyarország ezer és ezer megtekintésre érdemes pontjának koordinátái (a számítógép tehát a kiindulási pont), a megadott koordinátákhoz pedig kell a herkentyű, a GPS. Ez úgy működik, hogy ráfokuszál vele a földgömbre, azon belül is a Kárpát-medencére, és addig élesít, amíg meg nem találta azt a pontot, ahol éppen állsz, majd azt a pontot, amelyiket keresed. Ezután bepakolod a családot az autóba, vagy felülök a biciklikre, és már indul is a kaland.

A cél nem egy bevásárlóközpont, nem egy üzleti megbeszélés és még csak

nem is egy méregdrága élmény valahol, ami kettőnél több gyerekkel már egyáltalán nem jön szóba. Hanem a cél maga a keresés, a pontgyűjtés, az akadályok közös legyőzése. Csak ráadásul társul mindehhez Magyarország apró szépségeinek megismerése.

Ha megtaláltad a keresett pontot, akkor már csak két dolgod van: jegyezd meg a jelszót, és nézzél alaposan körbe – akár a tahi híd közepén állsz, akár a Tolna megyei Murga határán! Otthon aztán irány az internet, hogy bejegyezhesd: újabb geoláda (az elrejtett, jelszót tartal-

Egy „nagyon hivatalos” geoláda Hollandiában

mazó műanyag dobozka szakneve) megtalálva! Semmi anyagi haszon, csupán a nemes versengés és a kereséssel töltött idő a szabadban – ha lehet – társakkal.

Azt ajánlom hát, indítsuk el a saját játékunkat! A Teokesing mozgalomban meg

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Erdélyi Károly

lehetne keresni egyházunk számos apró szépségét. Nem is a békéscsabai Nagytemplomra gondolok, hanem például a tabi gyülekezeti házban létrehozott galériában, balról a harmadik képen Jézus

tekintetere. Vagy a kemenesmihályfai Mevisz-ház hátsó frontján arra a megoldásra, ahogyan be tudták ékelni a diófa és a ház közötti szűk résbe a kerek szék feljárt. Jelszavak, koordináták meglesznek, csak induljon a kaland!

■ ITTÉZÉS SZILVIA

„Gyurátz-híradó”

A kőszegi Evangélikus Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Informatikai Szakközépiskolában már évek óta működő Gyurátz Ferenc Alapítvány idei eredményeiről szeretnénk röviden számot adni.

Örömmünk, hogy ebben az évben is két tanuló sikerült az ösztöndíjjal megajándékozni; örömmünk fokozta, hogy több jelölt közül is választhattunk. Olyan tanulók kapják ezt az ösztöndíjat, akik tanulmányi eredményeikkel, közösségi magatartásukkal és hitéleti gyakorlatukban is példát mutatnak a többieknek.

Az idén az egyik ösztöndíjasunk Töközi Eszter végzős római katolikus tanuló volt. Tanulmányi eredményei is kitűnők, több tárgyban és tekintetben is díjat, kitüntetést kapott. Ehhez hozzájárul hit-

oktatójának értékelése, amely szerint „hozzaállása kezdetektől fogva aktív és figyelmes. Igénye, hogy lelki gyakorlatokon mélyítse, fejlessze hitéletét táborokban és ifjúsági összejöveteleken.”

A másik tanuló Szehtől Adrienn 10. osztályos. „Megbízható diák, a hittanórákon aktívan vesz részt, magatartásában érződik a keresztény értékrend” – írja hitoktatója. Egy tanára szerint „kisugárzása” van. Ő evangélikus; régebben elhunyt büki lelkészünk unokája. Mindkettőjüknek szívből örülünk, és kívánjuk, hogy maradjanak ilyenek egész életükben.

Egy kis szomorúságunk is van, mert a „híradóhoz” sajnos most hozzátartozik, hogy az adományozók száma mintha csökkenőben lenne – vele természetesen

az adományok is. Ezért szeretnénk felhívni testvéreink figyelmét az alapítványra, és szeretnénk mindenkit arra kérni, hogy – ha megtehetik – adományukkal a jövőt célzó, fontos Gyurátz Ferenc Alapítványra is gondoljanak. Csekkeket az iskolától, elsősorban Horváth Antal igazgatóhelyettesétől lehet kérni az iskola címén (9730 Kőszeg, Árpád tér 7.).

Köszönjük a hűséges adakozók „családjának” adományait. Biztosak vagyunk benne, hogy áldozatuk gyümölcsöző. De legyen és maradjon imádságunk is, hogy Isten áldja, segítse és tartsa meg formálódó evangélikus iskolánkat a többivel együtt, és alakítsa bennük a jövődó egyház nemzedékét is.

■ K. L.

Hetven éve együtt

Ritkán adatik meg egy gyülekezetnek, hogy tagjai hetvenedik házassági évfordulójukat ünnepelhessék. A soltvadkerti evangélikusok volt felügyelőjüket és feleségét köszönthették e ritka neves alkalommal. Kilencvenhárom, illetve nyolcvanhét évesen állt újból az oltár elé Marosi, azaz annak idején Májor István és Sárosi, azaz Schürlein Margit, akik 1937. május 4-én kötöttek házasságot ugyanabban a templomban. Közben lezajlott

Annak idején bálókban, táncesteken ismerkedtek meg, majd pedig Pista bácsi egyedül ment megkérni Margit néni kezét. Az eljegyzést a faluban levő családi házban tartották, majd néhány hónapra rá következett az esküvő. Ez akkori szokás szerint hétköznapra, mégpedig keddre esett. Az eskető lelkész Sikter András volt. A lakodalmat ebéddel és vacsorával a mai művelődési ház helyén álló nagyvendéglőben tartották. Emlékeik szerint

Gazdálkodtak, ahogy tudtak, bár Pista bácsi két évet katonáskodott, majd később a II. világháború miatt ismét behívót kapott. 1944-ben Budapesten esett fogságba, majd egy ritka véletlen folytán az antifasiszta, demokratikus magyar hadsereg katonája lett. Debrecenben felszerelték őket, majd Ausztriába műszaki kiegészítőként jártak a szovjet csapatok nyomában. Ezután ismét a tanyasi élet, a gazdálkodás következett – ahogy a politika engedte.

Két fiuk született: Péter 1938-ban, István 1943-ban. Azóta négy unokával és tíz dédunokával bővült a család. A két idős ember örömmel meséli, hogy bár a vidéken lakók ritkábban, de a helyi (déd-) unokák meglehetősen sűrűn teszik náluk tiszteletüket.

1973 karácsonyán költöztek be a központi, Kossuth utcai házba. A boldog nyugdíjas évek sem teltek azonban tétlenül – tanyasi ember nem üldögél ölbe tett kézzel. Pista bácsi az 1970-es évek végétől a '80-as évek közepéig az evangélikus gyülekezet felügyelői tisztségét töltötte be. A templomba manapság már ritkán jár el, mert – ahogy bevallotta – rossz füle miatt alig hall valamit, de a tévében (jó nagy hangerővel) még meg tudja nézni az egyházi műsorokat is. Emellett részt vesznek a családi alkalmakon, melyekből – hála Istennek! – nincs hiány. Ezúton is gratulálunk Marosiéknak!

■ KÁPOSZTA LAJOS (IFJ.)

egy háború, egy „svábüldözés” (melynek eredménye volt a névváltoztatás), egy kuláklisztázás, egy forradalom, majd a rendszerváltás(ok). Ők pedig megmaradtak békében egymás mellett mind a mai napig.

a menü tyúkhúsleves (a húshoz meggy-szószt) és pörkölt volt. A talpalávalóról a Biri-féle tamburazenekar gondoskodott. Az ifjú pár Soltvadkert külterületén, a Kútágas-dűlőben levő Schürlein-tanyán lakott először, a feleség szüleinél.

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

Hálával emlékezni a múltban szolgálókra

A porroszentkirályi gyülekezet presbitériuma a 2007. évben elhatározta, hogy emléktáblát készít azon lelkészek neveivel, akik itt éltek és szolgáltak. Az emléktábla avatása, leleplezése május 19-én ünnepélyes keretek között megtörtént Szemerei János esperes úr közreműködésével. Az ünnepélyes istentiszteleten megemlékeztek a korábban ott szolgált lelkészekről, többek között Lágler Béla esperesről is, aki 1932-től 1977-ig volt a gyülekezet lelképásztora.

Az emléktábla-avatás után a gyülekezet együtt megkoszorúzta a temetőben az elhunyt lelkészek sírjait. Az ünnepség után a vendégeket és a gyülekezet tagjait a helyi kultúrházban bőséges megvendégelés várta. Köszönjük, hogy Sikter János evangélikus lelkész vezetésével a gyülekezet áldozatos munkával lehetővé tette az emléktábla elkészítését, avatását és a gyönyörű ünnepséget.

LÁGLER EDIT

SZERETETVENDÉGSÉGRE...

Tejszínes eper- vagy málnatorta

Hozzávalók: 10 dkg Rama margarin, 20 dkg búzaliszt, 2 csapott teáskanál sütőpor, 3 dkg apró szemű zabpehely, 12 dkg kristálycukor, 1 csomag vaníliás cukor, 3 tojás, 4 evőkanál tej, 30 dkg eper vagy málna, tejszínhab.

Elkészítés: a sütőporral elkevert lisztet egy edénybe szitáljuk, összekeverjük a zabpehellyel, a cukorral és a vaníliás cukorral. Hozzáadjuk a tojást és a tejet. A margarint felolvasztjuk, kissé hűlni hagyjuk, majd hozzáadjuk az eddig összekevert hozzávalókhoz. Az egész masszát géppel jól elkeverjük. Ezután a tésztát egy körülbelül 25 centiméter átmérőjű formába öntjük, és rászórjuk az epret vagy a málnát. Előmelegített sütő-

ben 170 Celsius-fokon 30 percig sütjük. A sütőből kivett és a tepsiből kiszedett forró süteményen apránként elosztjuk a tejszínhabot.

HIRDETÉS

Meghívó

Az Északi Evangélikus Egyházkerület közgyűlését egybehívjuk az E. T. IV. tv. 73. § alapján június 8-án, pénteken 14 órára a budahegyvidéki gyülekezet templomába (1123 Budapest, Kék Golyó u. 17.). Az ülés várhatóan 18 óráig tart.

A közgyűlést megnyitó áhítat 14 órakor kezdődik a templomban; az áhítat szolgálatát Krámer György esperes, püspökhelyettes végzi.

Erre az ülésre a közgyűlésnek az E. T. IV. tv. 70. § alapján jogosult összes tagját szeretettel meghívjuk.

Benczúr László egyházkerületi felügyelő

Dr. Fabiny Tamás püspök

A Duna Televízió Isten kezében című sorozatműsorának következő adásában, június 16-án, szombaton 12.15-kor a három evangélikus egyházkerület Gyöngyösön, Győrben és Budapest-Rákoskeresztúron tartott missziói napjáról láthatunk képes beszámolót. A nézők az énekléssel, zenével, beszélgetésekkel, játékokkal és igehirdetéssel telt május 19-i nap mindhárom helyszínének programjából kapnak ízelítőt, megszólalnak a résztvevők és a szervezők is. Ismétlés: június 19., kedd, 8.20 és Duna II. Autonómia, június 22., péntek, 10.20. Szerkesztő: Nevelős Zoltán; rendező: Horváth Tamás.

HIRDETÉS

Hangverseny a győri Öregtemplomban

Szeretettel meghívjuk önt a kuopioi székesegyház kórusának hangversenyére a győri evangélikus Öregtemplomba. Időpont: június 14., csütörtök, 18 óra. Kuopioi testvérgyülekezetünk ötvenhét fős kórusa J. S. Bach- és Mozart-műveket, korál- és zsolnártmottákat ad elő. Kórusvezető: Pertti Rusanen. Szólót énekelnek: Johanna Rusanen, Oiva Vuutilainen. Orgonán kísér: Anu Pulkkinen. A belépés ingyenes. Adományokkal hozzájárulhatnak a testvérek a szereplők megvendégeléséhez. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Megrendelőlap

Ezennel megrendelem az Evangelikus Életet

- egy hónapra: 780 forintért fél évre: 4680 forintért
 három hónapra: 2340 forintért egy évre: 9360 forintért

Név: .....

Cím: .....

A fenti előfizetési díjak belföldre érvényesek!

Kérjük, a szelvényt NYOMTATOTT NAGYBETŰKKEL töltsd ki, és küldje vissza az alábbi címre:

Evangélikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.

(A borítékra szíveskedjék ráírni: „Előfizetés”.)

A szelvényt az 1/486-1195-ös faxszámra is elküldheti.

Kérjük, hogy esetleges kérdéseivel, az előfizetéssel kapcsolatos problémáival keresse Vitális Juditot az 1/317-1108-as vagy a 20/824-5519-es telefonszámon.

Előfizetéssel kapcsolatos e-mailjét a judit.vitalis@lutheran.hu címre küldheti el.

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

Mindenkit sok szeretettel hívunk és várunk a június 15-én 17.30-tól kezdődő alkalomra, amelyen Gyurátz Ferenc A szabadkőműveségről című kötetét mutatjuk be. Békés Márton szerkesztővel Keveházi László és Gregersen Labossa György beszélget. A könyvbemutatóra az evangélikus gyülekezeti teremben (Szombathely, Körmenyi út 2.) kerül sor.

Az EvÉlet lefűzéséhez néhány szám hiányzik 1999-ből és 2000-ből. Aki tud segíteni, kérem, írjon vagy telefonáljon! Cserélni is tudok. Tóth Csaba, 8960 Lenti, Zrínyi u. 8.; tel.: 92/351-093.

Roszik Gábor evangélikus lelkész, otthonigazgató (telefon: 20/824-7621) szeretettel várja jelentkezésüket a közelmúltban Gődöllön igényesen megépített és megnyílt Tessedik Sámuel Idősek Otthonába. Érdeklődni lehet még Bódiné Robotka Erika vezető ápolónál a 20/824-7620-as telefonszámon. „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok (...), és én megnyugvást adok nektek.” (Mt 11,28)

HALÁLOZÁS

Fájó szívvel tudatjuk, hogy dr. Ottlyk Ernőné született Lengyel Piroska püspökné asszony életének kilencvenedik évében visszatért Urához. Temetése június 12-én 14 órakor lesz a kelenföldi evangélikus templomban. Gyászolja gyermeke, Ottlyk Márta és unokája, Ottlyk Zoltán. Emléke szívünkben örökké él! Koszorúmegváltás a család kívánságára az alberti evangélikus szeretetotthon javára történik.

F I Z E S S E N E L Ő L A P U N K R A !

HIRDETÉS

Egyedülálló szülők és gyermekeik konferenciája

A Női Missziói Szolgálat tizedik alkalommal rendezi meg az egyedülálló szülők és gyermekeik konferenciáját Csodára várva... címmel a révfülöpi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban július 21. és 28. között.

Az elmúlt esztendő gyakorlatának megfelelően délelőttönként tematikus munka folyik. A felnőttek bibliatanulmányozásban vesznek részt, amelyet idén Pintér Károly lelkész tart. A délelőtti második részében különböző szakterületekről meghívott vendégek (pszichológus, orvos, szociológus) tartanak hasznos előadást a számukra. Külön foglalkozást tervezünk a fiataloknak és a gyermekeknek. A délutánok szabadok, esténként – az áhitat után – kreatív közös programok várják a résztvevőket.

A részvétel teljes díja felnőtteknek 20 000 Ft (támogatás kérhető). Sok szeretettel várjuk a jelentkezéseket június 25-ig a következő címre: MEE Női Missziói Szolgálat, 1450 Budapest Pf. 21; e-mail: marta.pinter@lutheran.hu; tel.: 20/824-2791.

Zsamainé Urbán Nóra és Zsamai Krisztin szeretettel hívja önt a június 17-én 15.30-kor a pesterzsébeti evangélikus templomban (Budapest XX., Ady Endre u. 89.) tartandó ünnepélyes istentiszteletra, melyen dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke lelkészével szentelést indít bennünket szolgálataira.

APRÓHIRDETÉS

Keresünk Budapesten vagy a közelében (max. 25-30 km) családi házat 60-70 m² lakóterülettel, kerttel, jó közlekedéssel, 8 és 15 millió Ft között. Felújítandó vagy bővíthető ház is érdekel. Tel.: 20/824-8282.

Urnahelyek vásárolhatók a Deák téri templom urnatermében. Hivatali idő: hétfőtől péntekig 9-től 13 óráig. Tel.: 1/483-2150.

Az égre mutató kereszt alatt a templomtorony legszebb díszé a toronyóra. Ön-nél működik? Toronyóra-, harangjáték-, haranglengető-, vezérlőóra-készítés, -javítás. 5 év garancia. Konkoly Művek Toronyórágyára, 1102 Budapest, Állomás u. 14., telefon: 1/260-7065, 30/949-2915.

Templomok, templomtornyok, villámvédelmi rendszerek tatarozása, újjak építése. Megkeresésre referencialistát küldünk. Bede László építőipari vállalkozó. 6000 Kecskemét, Győzelem u. 6. Tel.: 30/943-5089.

HIRDETÉS

Kiváló nyelvgyakorlási lehetőség 14-18 éveseknek Angliából érkezett fiatalokkal! **Helyszín:** Verőcsemaros. **Időpont:** augusztus 13-18. **Célunk,** hogy jobban megismerjük Jézus Krisztust. Kevés vagy bántortalan angoltudás nem akadály!

További információ és jelentkezési lap: Greizer Miklós, Szentírás Szövetség 1/216-5115; taborok@gmail.com; <http://szentirasszovetseg.net/>

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Én már azt gondoltam ijedtemben, hogy eltaszítottál magadtól. De te meghallgattad könyörgő szavam, amikor hozzád kiáltottam segítségért. Zsolt 31,23 (Lk 18,39,42; Lk 16,19-31; 1Jn 4,16b-21; Zsolt 106,1-23) Testi-lelki fájdalomtól gyöttrődő ember szavai ezek, aki egyedül maradt szenvedése idején. „Elfelejtettek, mintha meghaltam volna, olyan lettem, mint egy kallódó tárgy.” (31,13) Betegségben – a hozzátartozók legjobbjai szándéka ellenére is – az ember hosszú órákat tölt el magányosan, kétségek között tépelődve. A vigasztalás Istene azonban áldását adja a mélységből hozzá kiáltó embernek. Amikor a jó szó már kevés, a gondoskodásnál többre vágyunk, haborgó lelkiünk nála nyugalmat talál.

Hétfő

Amikor adományt adsz, ne tudja a bal kezed, mit tesz a jobb. Mt 6,3 (1Krn 29,5; Lk 10,1-9/10-15/16; 1Móz 31,33-54) Élt egy házaspár két gyermekkel: sokat nélkülöztek, együtt éheztek, de a szülők minden esztendőben eltöltöttek néhány hetet Nyugat-Európában. Amikor meghaltak, párnájukba varrva kisebb vagyont találtak az örökösök. Riasztó figyelemzés egy ingatag társadalomban, ahol az igazi értéket a bankszámlán lévő összeg nagysága jelenti. Jézus ennek ellenére ma is adakozásra hív, sőt a módját is meghatározza: „... ne tudja a bal kezed, mit tesz a jobb.” Ne azért adjunk tehát, hogy mások hálásként legyenek érte; az őszinte adakozás belülről fakad. Adjon mindenki lehetősége szerint örömmel, csendben, mert Isten a keveset is megsokasítja, a sokat pedig megáldja.

Kedd

Az Úr minden ösvénye szeretet és hűség azoknak, akik megtartják szövetségét és intelmeit. Zsolt 25,10 (Jak 2,22; Jer 36,1-6/7-9/10.21-24.27-31; 1Móz 32,1-22) Évről évre nő a lelki eredetű betegségek száma Magyarországon. Sokan öröklőnek magánélet és munkahely között. A fiatalok először egzisztenciát teremtenek, csak ezután következnek a családalapítás, ha egyáltalán marad még rá idő. A középkorúak küzdenek, mert a nyugdíjazásig szükség van egy biztos helyre, míg a gyermekek és az idősök egyedül maradnak a komoly iramot diktáló világban. A teremtő Isten mégis azt akarja, hogy a körülmények ellenére itt álljunk meg a helyünket, tudatos életvezetés nélkül azonban kérése teljesíthetetlen marad. Naponta hozzá kell térnünk, aki a bölcsesség, az erő, a vigasztalás és a boldogság forrása.

Szerda

A reménység hitvallásához szilárdan ragaszkodjunk; mert hű az, aki ígéretet tett. Zsid 10,23b (Zsolt 10,1; 1Thessz 2,1-8/9-12; 1Móz 32,23-33) Elkülönítet, ismeretlen betegét látogattam egy pesti kórházban: nagy termetű férfi komoly sérüléssel. „Mert úgy szerette Isten a világot...” – mondom. „János 3,16; az első igé, mely megérintett a Szentírásból” – feleli. Isten ígéretének mindig következménye, életet gyökeresen megváltoztató ereje van. Míg az emberi elhatározások botladoznak, ígéreteink megkopnak, Isten rendületlen erővel szólítja meg a tékozlót, a jó sáfárt, a síró, az elégedettet és az önelégtelt egyaránt. Legyen érte áldott hűség Istenünk neve!

Csütörtök

Jézus Krisztus mondja: „Mindazt, amit imádságban hittel kértek, megkapjátok.” Mt 21,22 (Zsolt 65,6; Jn 21,15-19; 1Móz 33,1-20) Jézus bátorítja, erősíti tanítványait: nem vagyunk egyedül, az élő Isten meghallgat minden őszinte imádságot. Hívja a csüggedőt, a kéltelődőt – merjünk kérni, magyort kérni mennyei Atyánktól! Isten emberei kitartók voltak a könyörgésben: Ábrahám és Mózes, Dániel és Pál is imádkozott, kérésük szívük kétségbeeséséből fakadt. Isten bennünket is vár: járuljunk elé bizalommal, keresve közelségét, vigasztalása erejét.

Péntek

Ha az evangéliumot hirdetem, azzal nincs mit dicsekednem, mivel kényszer nehezedik rám. 1Kor 9,16a (Zsolt 35,18; Lk 22,24-30; 1Móz 37,1-11) Az elmúlt évszázadokban sok istenfőld embert küldtek vesztőhelyre hitük megvallása miatt. A külső kényszer mégsem győzött a lelkiismeret fölött. Krisztus gyógyító jelenléte a fogság éve alatt is menedéket jelentett a sebzett szívű emberek számára. A belső kényszer, a szorongató mennyei szeretet legyőzi a sötét hatalmat, hogy az evangélium fénye töltse be szívünket és gondolatainkat. Isten adjon erőt, hogy szavainkon és magatartásunkon keresztül mások is megtapasztalják: az Úr a mi erősségünk.

Szombat

A föld határáig mindenkinek eszébe jut az Úr, és megtérnek hozzá, leborul előtte mindenféle nép. Zsolt 22,28 (Róm 1,8; Fil 1,12-18a; 1Móz 37,12-36) Eljön az az idő, amikor helyreáll a rend, a teremtő Teremtőtőjére figyel, hozzá térnek, és megvallják: „Rajta kívül nincs más Úr!” Ahogyan a föld minden szegletében látják a napot, és örülnek fényének, úgy emeli a tekintetét Krisztusra mindenki, aki megvallja bűneit, és várja a szabadulást. Isten, a mi mennyei Atyánk nem személynéző, szeretete minden oldalról körülvesz bennünket. Lépjünk be bátran az atyai ház nyitott aiján! ■ BOZORÁDY ILDIKÓ

Szeretettel tájékoztatjuk gyülekezeteinket, hogy a Szentháromság ünnepe utáni 2. vasárnap (június 17.) offertórium a nyugdíjas lelkészek támogatását szolgálja.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból június 10-től június 17-ig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
8.30 / Civil rádió Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében 9.50 / mtv Evangélikus magazin (ism.: m2, 12.55) (26') 10.00 / Duna Tv Istentisztelet. Csángó mise (60') 12.20 / Duna Tv Élő egyház (26') 13.25 / Duna Tv Viszlát, Mr. Chips (amerikai zenés filmsorozat, 1969) 2. rész (68') 15.05 / Kossuth rádió Tetten ért szavak (10') 19.00 / PAX (premier) Miklós-naptól hamvazószerdáig Átkelés a nyugati átjárón 3. rész (56')	9.00 / PAX Hajók a misszióban (dokumentumfilm) (13') 12.15 / RTL Klub Életem (amerikai film, 1993) (109') 13.30 / Kossuth rádió Krisztus közöttünk! A görög katolikus egyház féléórása 14.45 / Bartók rádió Franz Schubert: Három kórusmű (15') 17.05 / PAX Az anyaméh gyümölcse jutalom 1. rész (ZMC – 50') 18.20 / PAX Luther omnibus 2005 (ZMC – 57') 20.20 / Duna Tv Umberto Eco – A Könyvek Ura (német dokumentumfilm, 2006) (60')	8.25 / Duna Tv Isten kezében (ism.) (26') 12.00 / Bartók rádió Brahms: Német rekviem 13.25 / Kossuth rádió Aranyalap. Ignatus Pál és Arthur Koestler beszélget (5') 13.30 / Kossuth rádió Tanúim lesztek! A római katolikus egyház féléórása 14.00 / PAX Keresztény üzletemberek nemzetközi találkozója 1. rész (27') 17.05 / PAX Az anyaméh gyümölcse jutalom 2. rész (ZMC – 50') 22.35 / Duna Tv Symbiosis (magyar dokumentumfilm, 2006) (27')	13.30 / Kossuth rádió „Te benned bízunk eleitől fogva...” A református egyház féléórása 14.10 / PAX Keresztény üzletemberek nemzetközi találkozója 2. rész (27') 14.30 / Duna Tv Alternatív pedagógiák 5/5. rész: Értékeljünk másképp! (magyar dokumentumfilm-sorozat, 2004) (60') 14.40 / PAX Mit ér az ember, ha daltulajdonos? Dinnyés József (20') 17.05 / PAX Az anyaméh gyümölcse jutalom 3. rész (ZMC – 50') 20.10 / mtv A tizedes meg a többiek (magyar filmvígjáték, 1965) (100')
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
8.25 / Duna Tv Élő egyház (26') 14.00 / PAX Keresztény üzletemberek nemzetközi találkozója 3. rész (27') 19.00 / Bartók rádió Kastélykoncertek Eszterházában (30') 19.20 / Duna Tv Az igazi halál Örkény István Rózsakiállítás című műve nyomán (magyar tévéfilm, 2007) (55') 20.20 / Duna Tv Csomók (spanyol játékfilm, 2003) (98') 22.05 / m2 A magányos cédrus (dokumentumfilm) (50') 22.20 / Kossuth rádió Kard és kereszt (ism.) (25')	9.45 / m2 Az Árpád-kor templomai 30/6. rész (10') 10.00 / Bartók rádió Társalgó a kultúrától 13.30 / m2 Apátságok és kolostorok Kelet-Európa kolostorai 16. rész (30') 14.20 / Duna II. Autonómia Mindentudás Egyeteme Fésűs László: „A halál törvénye, nem büntetés” (Seneca) (52') 20.00 / PAX Mit ér az ember, ha erdélyi magyar? Karda Emese (35') 20.05 / Bartók rádió Kapcsoljuk a frankfurti Alte Opert 21.00 / PAX Lélek és építészet Benczúr László (20')	6.05 / Duna Tv Hárman az örökkévalósnak (olasz tévéfilmsorozat) 2/1. rész (93') 7.30 / Rádió C (FM 88,8) Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében 12.15 / Duna Tv Isten kezében. A három evangélikus egyházkerület május 12-én három különböző helyszínen tartott missziói napot: Gyöngyösön, Győrben és Budapest-Rákosparkon. Az adás e programokból ad ízelítőt, résztvevőket és szervezőket egyaránt megszólaltatva. (26') 13.37 / Bartók rádió Jótekonysági hangverseny a vak gyermekek megsegítésére (23')	6.05 / Duna Tv Hárman az örökkévalósnak (olasz tévéfilmsorozat) 2/2. rész (95') 10.00 / Duna Tv Evangélikus istentisztelet közvetítése Nyíregyházáról felvételről Igét hirdet dr. Fabiny Tamás püspök. (60') 10.04 / Kossuth rádió Református istentisztelet közvetítése Diósgyőrből Igét hirdet Péter András lelképásztor. (56') 12.20 / Duna Tv Élő egyház (26') 19.30 / Duna Tv Sütő András születésnapjára „Maradék, másként nem tehetek” – In memoriam Sütő András (magyar dokumentumfilm, 2007)

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
EvÉlet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztési titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sander.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu).

Rovatvezetők: Hafenschér Károly (kf) – Ige- és hirdető (karoly.hafensch@lutheran.hu), Kendek K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendek@lutheran.hu), Koháti Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghegyi@lutheran.hu).

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kendek K. Péter (peter.kendek@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető: Máthé Sándor vezérigazgató E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2340 Ft, fél évre 4680 Ft, egy évre 9360 Ft, szomszédos országba egy évre 31 900 Ft (123 euró), egyéb külföldi országba egy évre 37 200 Ft (143 euró).

Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondások tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő delutáni lapzáratok kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.